

QUO VADIS AMERICA?

VARIACIJOS VIETNAMO TEMA

Amerikoje kiekviena aukštesnė mokykla ir universitetas turi specialias organizacijas, kurių tikslas yra pakelti savo futbolo ir kitokių komandų ūpą, kad paskatintų žaidėjus ryžtingiau siekti laimėjimo. Tačiau tuo metu, kai Amerikos kariuomenė kariauja pietryčių Azijos džiunglėse, šio krašto studentija (bent jos triukšmingoji dalis) daro viską, kad karių pozicijas pablogintų ir jų nuostolius padidintų. Viešai paremiama priešas, nešiojamos Vietkongo vėliavos, šaukiama valio Ho-Čiminui, smerkiamas savo prezidentas. Ir visa tai daroma policijos apsaugoje!

Aiškinama, kad teisė turėti skirtingą nuomonę yra pagrindinė Amerikos gyvenimo sistemos dalis, kuri turi būti visais atvejais išsaugota, nors, kaip šiuo atveju, ji kartais visam kraštui padaro daugiau žalos negu naudos. Būty mažiau ty skirtingų nuomonių pareiškimų, karas ko geriau būtų jau senokai pasibaigęs JAV laimėjimu ir jų pozicijų vietoje pasaulio sustiprinimu. Juk dar palyginti neseniai kiekvienas universitetas stengėsi turėti pačią geriausią komandą, nuo kurios laimėjimo didelė dalimi priklausė universiteto orumas.

Šiandien nuotaikos vadinamame kapitalistiniame pasaulyje pasikeitė, siekti laimėjimo, pasidaryti beveik negražu. Jei tai būtų visuotinas reiškinys, gal tai ir nebūtų labai blogai. Deja, komunistinės valstybės nori amerikiečių pralaimėjimo visose srityse, kad įrodžius savo pranašumą ir pateisinus savo santvarką. Tokioje būklėje sąmoningas ar nesąmoningas talkininkas priešui yra tiesiog savižudybės veiktas. Ir jei jis toleruo-

YTAUTAS MEŠKAUSKAS

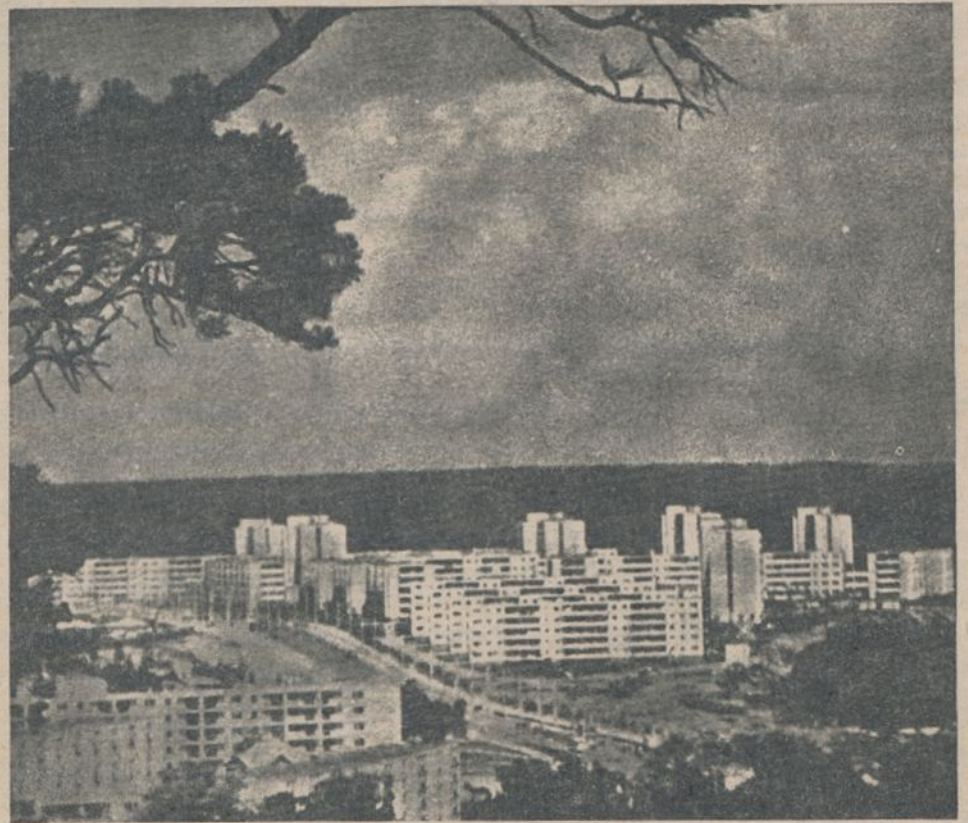
jamas, norisi paklausti kur gi einama?

Būty dar galima suprasti, jei protestuojama būtų iš viso prieš karą ir žudynes, ar prieš Washingtono administracijos norą jėga išlaikyti nusistovėjusią santvarką Europoje ir Azijoje. Tačiau taip nėra. Praėjusį trečiadienio "Moratoriumo" vyr. koordinatorius Samas Brownas pareiškė per televizijos programą Face the Nation, kad reikalaujama tik baigti Vietnamo karą, tačiau nenorima, kad amerikiečiai atitrauktų savo kariuomenę iš Korėjos ar Vakarų Berlyno. Turbūt todėl, kad ten komunistai nepuola, pradėtų pulti, būty logiška trauktis ir iš ten.

Ieškant tų savižudybės tendencijų priežasčių visų pirma į akis krinta amerikiečių pasitikėjimas savimi. Imkime konkretų pavyzdį. Arturas Goldbergas pargarsėjo kaip unių juriskonsultas. Prezidentas Kennedy jį paskyrė savo kabineto Darbo Sekretorium, o vėliau teisėju i Aukščiausią Teismą. Rodos, žmogus galėtų džiaugtis padaręs gerą karjerą ir nusiraminti. Tačiau kai prezidentas Johnsonas jampasiūlė abejotinos vertės ambasadoriaus į JT postą, Goldbergas bedidesnio svyravimo į priėmė.

Per pereito šeštadienio televizijos pašnekesių programą "Kup show", jis jau gailėjosi buvęs namuose tuo metu, kai Johnsonas jam paskambino. Tada jis prezidento pasiūlymą priėmęs, nes tikėjosi gailėsias pasiekti taikos Vietnam! Ar gali būti gerenė naivumo demonstracija? Ką galima praveisti Jungtinėse Tautose nesutinkant sovietams, kurie turi veto tei-

sę? Tas pats Goldbergas visai teisingai samprotuoja, kad su sovietais tik tada galima susitarti, kai abiejų kraštų interesai yra paraleliai, pvz. galima buvo susitarti dėl atominės bombos monopolio pasilaikymo tik sau, Vietnamo atveju interesai yra priešingi. Sovietai nori ten komunistų laimėjimo, amerikiečiai ne. Sovietai tik tada pasisakytų už taiką, jei jų pusei grėstų pralaimėjimas. Už tat logiška JAV politika būtų karinio spaudimo didinimas iki to laipsnio, kada komunistinei pusei jis pasidarytų jau nebepakenčiamas. Johnsonas ėjo tuo keliu, bet per lėtai ir per mažai ryžtingai. Argumentas, kad reikėjo kariauti su pirštinėmis, nes kitu atveju JAV išvengtų į karą su Kinija, yra ir buvo absurdiškas, nes jei tada didesnio amerikiečių spaudimo dėka Kinija būtų okupavusi dalį Vietnamo, ji, Kinija, tai galės padaryti ir po to, kai amerikiečiai iš ten pasitrauks, ypač, jie je pasitrauks sumušti. Kitas dažnai kartojamas argumentas yra tas, kad pietinio Vietnamo režimas yra supuvęs, nes su milijonu karių negali išsilaikyti prieš 200.000 partizanų ir šiaurės Vietnamo karių! Juk čia, Amerikoje, turime Mafia, kuri turi geriausiu atveju vos keletą šimtų narių, ir ką gi? Visi žino, kad ji egzistuoja, tačiau milžiniškos JAV su visa savo galia nepajėgia susidoroti nei su Mafia nei kitais nusikaltimo sindikatais. Ar tai reiškia, kad visa JAV administracija yra supuvusi? Ne. Partizaninio karo charakteris reikalauja, kad santykis tarp partizanų ir reguliarios kariuomenės būtų mažiausiai 1 prieš dešimt, nes partizanai kaip ir "mafistai" gali griebtis tokių metodų, kurie regulia-

Vilniaus naujasis rajonas, kuris visad rodomas užsieniečiams...

SOCIALIZMAS UŽDĖJO SAVO ANTSPAUDĄ BALŲ KRAŠTAMS BET RUSŲ KOLONIALIZMAS TEN DAR NELAIMĖJO

Prancūzų žurnalistai Pierre ir Renée Gosset, pagarsėję savo kelionių aprašymais, neseniai lankėsi Sovietų Sąjungoje ir Baltijos kraštuose. Savo išpuodžius atspausdino keliuose prancūzų laikraščiuose. "Nice Matin" ir "Dernieres Nouvelles d'Alsace". Grįžo nesužavėti sovietine tvarka ir Baltijos kraštų susovietinimo savo straipsniuose negarbina.

Tiesa, susovietinimą laiko įvykusi, gal ir ne išvengiamu ir numatomoj ateity nepakeičiamu faktu (Straipsnių serijos ir antraštė sako "Šios Baltijos respublikos, gerai ar blogai, susovietintos..."), tačiau laimė to susovietinimo tai nelaiko, ir tai nuomonei paremti rado gana daug faktų kaip Taline, kaip Rygoje, taip ir Vilniuje. Vienoj iš išvadų sako: "Socializmas uždėjo savo antspaudą Baltijos kraštams. Bet rusų kolonializmas ten dar nelaimėjo. Jie čia atrado gana daug savitumo, "vietininkiškumo" reiškinį, kuriuos, sako, Maskva smerkia, bet ir išmintingai respektuoja, bent tol, kok jie tiesiogiai negresia ideologijai... Tą tezę ir pare-

mia vieno straipsniopra-džioj apie Vilnių:

"Tai vienintėliai išlikę senojo Vilniaus var-tai XV amžiaus gynybinės sienos dalyje. Jais naudojasi: stačiai gatvėje ant grindinio atsiklausiusios trys senos moterys, apsisiautusias skaromis, meldžiasi, eks-tazėje kreipdamosis link nišos, kurioje yra Mergelės stovykla. Reikia iš-gnybt, kad atsimintumėm, jog esam Sovietų Sąjungoj, 1969 metais. Geras pusamžis po to, kai spalio revoliucija galutinai nušlavusi 'prae-jusiųjų amžių tamsy-bes'..."

Remdamiesi vadovų in-formacijomis, Pierre ir Renee Gosset sako, kad Vilniuj esą keturiolika pamaldoms atdarų bažnyčių (įvairių tikybų), o tai esą tiek pat, kaip Maskvoj, kur gyventojų 25 kartus daugiau. Šv. Petro ir Povilo bažnyčioj -- apie du tūkstančiai skulptūrų: šventieji, angelai, archangelai -- "tikras siaubas vargšui ateistui!"...

Jų išpuodis -- Lietu-voj lyg ir daugiau reli-ginės laisvės, kaip rusuose... Bet jiems pri-skirtas Inturisto vertė-jas čia pat pridėjęs, kad Vilniuj ne tik bažnyčių esama: -- "Mes turim 25 kinus ir tris te-atrus!"

Kitą vakarą dekora-cija kitokia: "Linksmi šokinėjanti mini sijonu-kų ir jaunų, madingai apsizeldžiusių puo-sei-vų grandinėlė zigzaguo-vų tarp miestinių gatvės laistytojų mūsų palan-gėse Lenino prospekte (atseit, Vilniaus viešbu-tyje) ir prikelia mus vi-sa gerkle dainuojama bytlių daina "Yellow Submarines"... Tai apie penktą valandą iš ryto. Pilkam priešaušry, ki-tu šaligatviu žengia du mėlynmarškiniai mi-licininkai ir rūpestingai dedasi esą abejingi. Mat

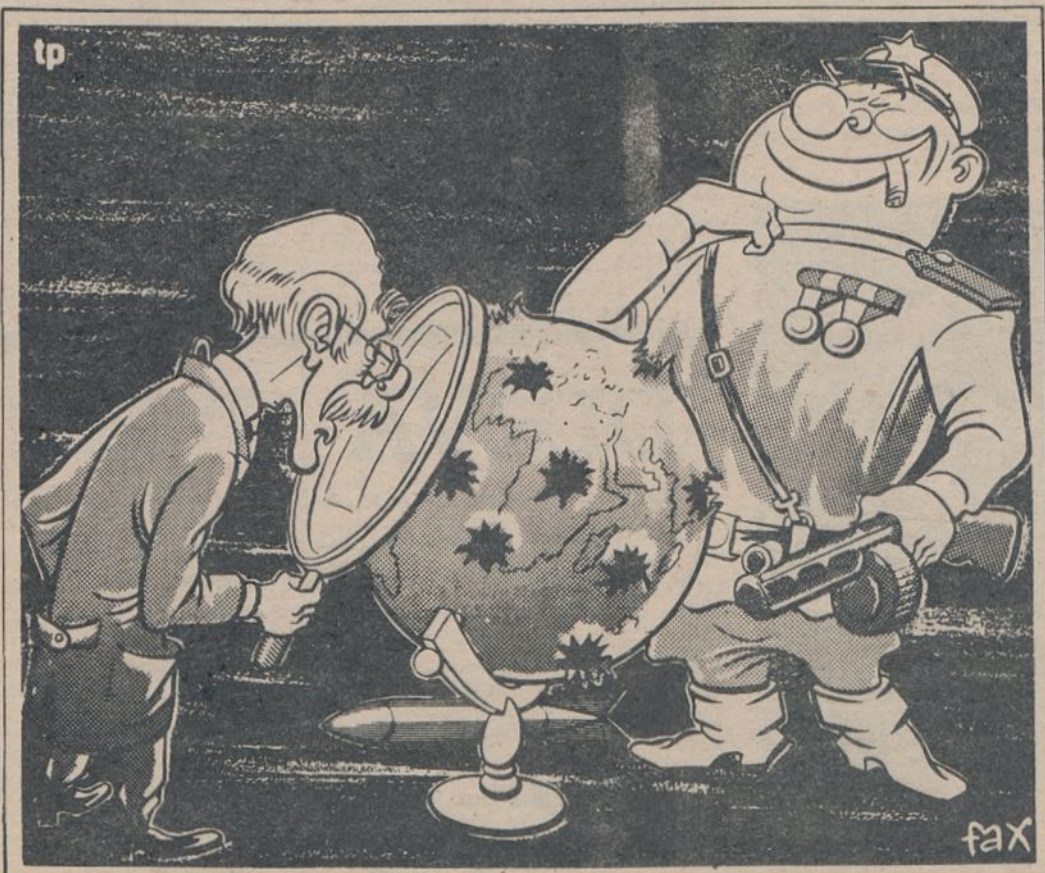
ką tik užsidarė gretima Nėringos 'kavinė'. Iš tik-rųjų tai diskoteka, atida-roma dešimtą valandą, kai Maskvoj jau rengia-masi gult, ir kur norint patekt reikia parodyt bal-tų leteną... Tai yra, kal-bant prozaiskiau, reikia išleisti tiek rublių, kiek pakanka tai nedidukei bandai tėvelio sūnelių ir dukrelių sulaukyti nuo girtuokliavimo... Matyt, ar tai būtų seni fanati-kai, ar jauni lėbautojai, folkloriniai autonomis-tai, liberalūs rašytojai ar neo-aristokratai, Maskva apsimauna pirš-tinėmis, manipuliודה-ma Baltijos respubli-kose"...

Po kitų miestų, Vilniu-jė radę staigmeną: daug butų Vilniuje esą par-duodami kooperatiniais pagrindais. Įmoki už bu-tą 2000 rublių, paskui per 10 metų išmoki liku-sius septynis su puse tūkstančio. Tas prancū-zus nustebino: "Krašte, kur teoriškai nėra turtų ir nėra santaupų, kur vi-dutinis mėnesio atlygini-mas sukasi apie šimtą rublių, -- iš kur kažkas ima 2000 rublių? Tai mis-terija"...

Vadovai aprodė sena-miestį, saugomus ir res-tauruoti rengiamus 16-to ar 17-to amžiaus ar-chitektūros paminklus, kurių pilna kiekviena-me skersgatvyje... Bet kitą dieną jie nuėję ten pat be palydovų. Ir ra-dę atvirkštinį nesvaru-mais aptekusios dekora-cijos soną: "Šiame vo-kiečių okupacijos laikais buvusiame gete gyvenimo sąlygos yra vidur-amžiškos, ir vargingiau-sias Mississippio nebras nesutiktų čia gyventi".

Nebūty teisinga, esą, sakyti, kad Sovietų Sąjun-ga uždėjo Vilniui tik fa-sadą. Vidutinis miesto gyventojas, esą, gyvena panašiai kaip ir Minske, Charkove ar Rostove. "Bet čia", sako, "Mask-

(Nukelta į 5 psl.)

-- Kur yra visų krizių centras?

PO PIETŲ KRYŽIUM

VL. RADZEVICIUS

KEISTA KRAŠTO VALDYBOS LAIKYSENA

Jau keliais atvejais buvau priverstas liesti Australijos Krašto Valdybos neveiklumą politinėje srityje. Krašto Valdyba, teoretiškai paėmusi iš savo rankas visų sričių atstovavimą, praktišką darbą subanalino, o kaikurias sritis ir visiškai apleido. Paskyrusi savo atstovus į Federalinę Baltų Tarybą ji atrodo, taria, kad šitoji Baltų Taryba pilniausiai atstovauja lietuvius, gina jų interesus ir telkia jiems draugus.

Politiniais klausimais besidominčiuose lietuvių sluoksniuose dėl to buvo su pasitenkinimu sutiktas VLIKo nutarimas įsteigti Australijoje, kaip ir kituose kraštuose, VLIKo atstovybę. Tas įsteigimas nebuvo nei reklamuotas, nei išgarsintas. Atstovybė darbą pradėjo tyliai, be fanfarų ir buvo laukiama, kad Krašto Valdyba apsidžiaugs tokios atstovybės įsteigimu. Net ir tokiai valdybai, o gal ypač tokiai, kuri aktyviai reiškiasi politinėje veikloje, ši atstovybė tegali būti tik reikšminga talkininkė. Jai talkininkaujant, Lietuvos laisvinimo akcija praplečiama už Australijos ribų ir australų politikai netarpiškai susisiečia su veiksniais, kurie rikiuoja viso laisvojo pasaulio lietuvių judėjimą, nukreiptą į vieną bendrą tikslą.

Deja, Krašto Valdyba ir ši laukimą apvyllė. Jau Krašto Tarybos posėdžiuose Valdybos pirmininkas įtikinėjo atstovus, kad tokia atstovybė Australijoje esanti nereikalinga, nors anksčiau jos steigimui pritarė. Būdinga, kad pirmininkas tos savo nuomonės niekur kitur viešai nepareiškė ir visa Krašto Valdyba, atstovybę įsteigus, ilgokai tylėjo. Tik po rašinio "Bendruomenė ir politinė veikla", kuris pasirodė "Tėviškės Aiduose" š.m. rugsėjo 9 d. ir su kuriuo buvo supažindinti "Dirvos" skaitytojai, Krašto Valdyba rugsėjo 30 d. tam pačiam savaitrašty paskelbė keistą "Patikslinimą". Čia ji savotiškai, sakyčiau net klaidinančiai bando patikslinti rašinį " kuriame sąmoningai prasilenkiama su faktais ir skaitytojus klaidina" (oficiali stilistika V.R.). Pradedama savo patikslinimą, Krašto Valdyba pasiskubino pranešti šio laikraščio skaitytojams, kad "laisvinimo aktyvumas esamose sąlygose buvo stipriau išvystytas, negu bet kur kitur" ir į to aktyvumo balansą svarbiausiu (o taip pat ir vieninteliu) aktyvu įsirašo pereinamais metais Adelaidėje įvykusios Baltų Konvencijos surengimą: Krašto Valdyba buvusi to surengimo iniciatorius. Nors Krašto Valdyba patikslinime tvirtina, kad "Per tuos 20-ties bendruomenės veiklos metų ALB Vadovybės ir jos padalinii politinė veikla Australijos Vyriausybės buvo respektuojama", bet faktai kalba visai priešingai: ministras pirmininkas p. Gorton uždraudė net kviešti ministrus į Baltų Konvenciją. Iš Baltų Tarybos atstovų (ne lietuvių) teko išgirsti, kad prie to uždraudimo prisidėjo ir "News Digest-International" užsiuolimai, nukreipti asmeniškai į ministrą pirmininką.

Būdinga, kad VLIKo atstovybės įsteigimą Krašto Valdyba pavadino "Vliko pirmininko dr. J.K. Valiūno intervencija". Ir toji "intervencija" oficialaus patikslinimo žodžiais, "reikalų ne kiek nepagerino, o tik įnešė neaiškumų". Toliau tik "Tėviškės Aidų" skaitytojai sužinojo, kad "Australijos politiniams organams ALB Vadovybė yra seniai žinoma ir su ja skaitomasi, gi įvedus naują nežinomą instituciją, arba net atskirus asmenis mūsų politinį prestižą tik supainiotų". Savo organe "Mūsų Pastogė" apie Vliko atstovybę visai nekalbama.

Stebina ne tiek žinia, kad Australijoje laisvinimo aktyvumas išvystytas stipriau, negu betkur kitur, kiek Krašto Valdybos prisipažinimas, kad per visą savo "aktyvios" politinės veiklos amžių ji nesugebėjo apšviesti "Australijos politinių organų, jog viso pasaulio lietuviai yra įtraukti į bendrą Lietuvos laisvinimo kovą, kuriai vadovauja Vyriausias Lietuvos Išlaivimo Komitetas. Toks Komitetas Krašto Valdybos draugams -- Australijos politiniams organams, kaip ji tvirtina, visai nežinomas. Jau vien šis apsilaidimas pateisina VLIKo atstovybės įsteigimą.

● LIETUVIŲ TEISININKŲ DRAUGIJAI Adelaidėje, kaip teko patirti, bus pavesta paruošti naują Australijos Lietuvių Bendruomenės Statutą. P.L. Teisininkų Draugijos Adelaidės skyrius yra pats stipriausias Australijoje nors jau keleri metai ir jis nerodo išskirtinės veiklos. Draugijos nariai, įsijungę į visų visuomeninių darbų, tenkinasi tik metiniais susirinkimais ir vieno ar kito savo nario sukakties atšventimu. Skyriui šiuo metu vadovauja Vitalius Linkus.

● O. TRUCHANAS, dabar Tasmanijoje gyvenęs Klaipėdos lietuvis, šiomis dienomis bando nugalėti Tasmanijos kalnus, kurių ligšiol dar niekas nenugalėjo. Reikia pasakyti, kad Truchanas yra laikomas prityrusiu kalnų laiptotoju ir, kaip informuoja "Mūsų Pastogė", jo vardu esanti pavadinta vien vietovė Tasmanijos pietvakariuose. Tasmanija, kurios klimatas panašus Lietuvos klimatui, yra atskira sala Australijos pietryčiuose. Ji sudaro ir atskirą valstiją Australijos Federacijoje. Lietuvių ten yra nedaug, tačiau jie, palyginti, gana veiklūs ir vieningi. Jie visada dalyvauja Lietuvių Meno Dienose ir sporto šventėse. Tasmanijoje lankėsi ir Amerikos lietuviai krepšininkai.

● GLAUDUS TAUTINIS BENDRAVIMAS vyksta tarp išsiblaškiusių nedidelių lietuviškų salelių. Dažnai jos svarbesniam įvykiui atžymėti susiburia krūvon, pasikviečia svečių iš didesnių kolonijų ir surengia savotiškus tautinius atlaides. Ypač sėkmingos šios rūšies išsilmės šiemet buvo prarastos minint Tautos Šventę sujungtom Latrobe Valley ir Sale lietuvių seniūnijų pastangom.

Sydnejaus lietuvių klubo valdybos nariai besirūpiną naujų patalpų statybą. Sėdi iš kairės: E. Lašaitis, M. Petronis, V. Jaras, pirm. V. Simniškis, A. Jasaitis, A. Burneikis ir E. Kolakauskas.

V. Vilkaičio nuotrauka

Laiškas Pribuvojui

Česlovas Gedgaudas

Dovanok jei rašau tūkstantį metų pavėluotai, tariamos "Lenkijos" valstybės įkūrimo nesenų minėjimų proga. Kažkaip tame iškilnių sąmyšy minėtojai pamiršo iškelti Tavo, kaip didžiai vertingo talkininko vaidmenį.

969 metais sunki buvo Vanduolių Kunigaikščio Daugonio padėtis, kai jis sulaužė ištikimybės priesaiką Gintaro Kelio sostui Kijeve. Netekus nei draugų, nei sąjungininkų, jam išimtinai beliko pasikliauti Romos apaštalių ir aukso skrynių iškalbingumo galia.

Didvyriški Vakarų kultūrai laikai! Persilaužimo, naujos epochos pradžios laikotarpis. Štai braška Rasos didžioji Karūna, naujos tikybos įtaką nustelbia Perkūno, Mokošiaus, Sotvarogarinimo apeigas Kaunogardijoje, -Gardarikes Imperijai svyruoja tarp dviejų pasaulių, dviejų pasaulių. Pasaulio galo skelbėjai sukelia paniką visame Europos žemyne. (1.000 metų po Kristaus gimimo buvo nurodyta autoritetingų teologų kaip Galutino Teismo diena. Išsiganęs Vladimiras priims krikštą kaip tik prieš tai, -990 metais.)

Lygiagrečiai šiauriniame Gintaro Kelio ruože, ambicingas žemutinės Vyslos valdovas, Vanduolių Kunigas nutaria užbėgti už akių įvykiams, pirmas priimti krikštą ir pripažinti Romos autoritetą. (966 m.)

Visgi tam sumanymui atsiranda stambių kliū-

čių, -- per mažai šdavių. Kunigaikščio draugonė neskaitlinga, reikia privilioti nesvarbukokią kainą, nesvarbu kokių avantiuristų, kad sudaryti bent tris vėliavas (3.000 karių). Todėl tiems perėjūnams siūlomos visokeriopos lengvatos ir privilegijos, gi viršininkams, atsivedusiems kelis šimtus palsekėjų suteikiama netgi "optimus" (geriausio sosto draugo - pal. anglų peers titulą) pozicija.

Cia Tu pasirodai, kaip "Variagas" Pribuvojus, ateidamas pagalbon "Lenkų" valstybės kūrėjui Daugoniui-Miesko. Taigi sveikas, Varingi Pribuvojau. Pribuvai didžiai skaudžiu mums laiku. Parsidavęs patsidavėliui, sudarėta planus pasinaudojus Kijevo sosto suirutėje, užgrobtį Gintaro kelio Pabaltės ruožą: Varšuva-Plockas-Gdanskas (tas paskutinis buvęs anksčiau Eiščių sostinė Eistovija).

Savo žygiui turi gerų pasiaiškinimų: pribuvai tik draugui pagalbon, negalvodamas nieko pikta. Tu gi net nesupratai ir negalėjai numatyti tūkstantį metų pirmyn, kokio masto išaugs Tavo darbėlio vaisiai. Tu buvai nepriklausomai galvojęs lietuvis, Pribuvojau. Tau Krivio pamokslai dar nereiškė moralinės prievolės. Tai pasakos vaikams, kurie tebesidžiaugia tėvynės meile, senąja tikyba, ištikimybe Perkūno vėliavai ir pan. Plokščios, nusibodusios temos. Tu gi iš-

prūsęs aukščiau kasdieniškų visuomenės normų, ir tinkamai įvertindamas asmeninę naudą, nematei nieko blogo naujoviškoje krikščionių tikyboje, ypač kad jinai žadėjo pilną Vanduolių nepriklausomybę, -- ne bereiks paklusti Kaunogardžio įsakymams ir dalintis prekybos pelnu, nebeteiks nusilenkti Saulės Karaliams kurie įsivaizduoja kilę iš paties Dievo.

Judu su draugu Daugoniū būsita viršūnėje. Visa žemutinė Vysla (Vandalus flumen -- Vanduolius arba Vandis) judviam paklus, o savotautos juk neišsivadėsite; su didžiausia panieka atstumėte toki kaltinimą. Štai žmogaus nelemtis, -- padarius sprendimą, daug laiko prabėga kol išryškėja tikroji jo prasmė. Argi galėjo tie kariai numatyti jog naujas čekų-moravų dialektas nustelbs senąją kalbą, o nauja tikyba išnaikins visus ryšius su Gemalė Šventa, mūsų protėvių žeme? Ak ir šandien nevisiems aišku, kokie "nekalti" mūsų veiksmų pražudys išeiivą...

Tiek to dėl Tavo žygių, Pribuvojau. Tu laimėjai. Pervėlu aimanuoti tūkstantį metų vėliau. Bet kas nedovanoja išmokyti daniškai, švediškai, suomiškai žodžio pribūti prasmę: daniškai -- fa fat pa, švediškai -- han som anlender, suomiškai -- hen joka saapu, vokiškai -- zukommen...

Matai Pribuvojau, man visgi neaišku. Tie Normanų veiksmazodžiai kaž kaip nesiderina su Tavo tariama skandinavų kilme. Jie priešingai rodo, jog vintele kalba pasauly iš kurios kilęs "pribuvojus" tai paprastai mūsų "pribūti". Iš kitos gipusės Tave kaltina esant Variagu. Čia tai jau mano melas niekaip neišsukuksi, nesgi išties esi Varingis, atkeliavęs iš Rugijos, mūsų brolių Va-

rulių krašto. (Prancūzas X. Marmier, bešališkas mokslininkas apie Varinčius, Paris 1840 m.)

Tačiau įvairūs neokryžiuočiai, kaip Pan Lowmianski, Herr Thietmar ir kit. norėdami tai nuslėpti ir nebeturėdami geresnės išeities, griebiasi aiškinti jog Tavo Pribuvojau vardas yra skandinaviskas, germaniškas ar ... slaviškas!

Paklausykime pav. ar šiausių lenkomaną Lowmianski: "Z dwóch najstarszych zapisanych imion rycerstwa polskiego, Odilienus i Pribuvoius, drugie jest niewątpliwie, a pierwsze prawdo podobnie polskie." (Iš dviejų seniausių užrašytų lenkų bajorų vardų, (V)andilėnas ir Pribuvojus, antras yra beabejotai, o pirmas apytikriai lenkiškas!!!) (H. Lowmianski: Zagadnienie roli Normanów w genezie państw słowiańskich p. 30; - Thietmar-Jedlicki p.255 lib. IV cap. 58.)

O Viešpatie iš Bendzinų... Lygiai taip apytikriai lenkiškas, kaip Lowmianski- Lauminio vardas apytikriai švediškasis... Gana pašaipos. Pagavome profesorių atvirai ir begėdiškai bemeluojanč.

Mums didingos Baltų tautos palikuoniams tas vienas mūsų prabočių žodis išlikęs lygiai tūkstantį metų autentiškuose dokumentuose, kurių nei lenkomanai nei skandinavai nedrįsta užginčyti, o tik naiiviai stengiasi savaip nušviesti, yra neabejotinai vertingesnis už visą Mažvydo bibliją.

Tik pastebėkit, -- ką begali į Pribuvojų atsakyti rimti slavų kalbininkai? Jie teturi du variantus, abu labai nutolusius: lenk. przybywający, sl. pribylec. Na tai visi, kiek atsiras mūsų "puristų", atiduokime lenkamų kas jiems nepriklauso -- draugą Pribuvojų. Juk iš mūsų žodynų tas žodis jau ir taip spėtas išmesti... Draugas Lowmianskis be abejo atsiųs padėkos atvirutę. Bet draugas Balčikonis vistiek padoresnis. Jis dar savo žodyne atsimena bobutę pribuvėją!

Šis pavyzdys, -- o jų galima pririnkti kiek norint, -- įrodo neapsakomą žalą kurią padarė ir tebedaro mūsų kalbai siauruccio akiračio gramatikieriai, bukaprotiškai naikindami kiekvieną "slavizmą", "latinizmą", "germanizmą" ir t.t. užtinkamą mūsų seniausioje kalboje kuria turime tik didžiulį, nes ji davė tuos bend-

(Nukelta į 3 psl.)

Australijoje Sydnejaus apylinkėse spaudos platintojas Povilas Alekna prie savo spaudos kiosko viename parengime.

M. Vilkaitienės nuotrauka

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

JUOKAS PRIE KARTUVIŲ

Visos vaikų išdaigos ir juokai, kurie niekam nedaro žalos, yra sveikas dalykas. Kažin kas yra pasakęs, kad juokas yra pats geriausias gydytojas. Bet juoktis prie ruošiamų kartuvių, kuriose būsi pakartas, yra pamišėlio juokas.

Šių metų spalio 15-ji diena į Amerikos istoriją įeis kaip pamišėliško juoko diena. Karas yra baisus gyvenimo reiškiny. Normalūs žmonės bijo karo ir jo nenori. Todėl verta protestuoti prieš karą. Bet protestuoti tik prieš tuos, kurie pradeda karą, užpuola kitus, o ne prieš tuos, kurie ginasi arba gina kitus.

Amerika yra demokratiškas kraštas, o jos vykdomoji ir įstatymus leidžiančioji valdžia yra išrenkamos daugumos jos piliečių. Tokios demokratijos, kur galėtum kalbėti ir rašyti ką tik nori, kur teismai gintų nusikaltėlius, o ne ramius piliečius, nerasime. Todėl daugumos išrinktas prezidentas ir jo sudaryta vyriausybė turėtų būti, jeigu ir ne visų Amerikos gyventojų, tai nors daugumos remiama. Tačiau šių dienų Amerikos gyvenime yra kitaip. Maža grupė išsimusių piliečių deda visas pastangas, kad pakankamai ne tik Amerikos prezidentui, jo sudarytai vyriausybei, bet pačiai Amerikai. Tie, kurie šaukia ir demonstruoja prieš karą Vietname, nenori to karo greitos pabaigos, nenori sustabdyti tų baisių žudymų, kuriuos vykdo komunistai, o priešingai, jie nori karo pratęsimo. Jeigu ne jų šauksmas ir demonstracijos, komunistai seniai būtų pasitraukę į Šiaurės Vietnamą. Paimti komunistiniai belaisviai arba žuvę kautynėse yra net 14-15 metų vaikai. Komunistai gerai žino, kad su tokiais žmonių ištekliais negali laimėti karo. Komunistus palaiko ir prailgina karą tik šios amerikiečių demonstracijos. Todėl komunistams svarbu kuo ilgiau išsilaikyti, nes Amerika braška viduje.

Kokiu šūkiu ir su kokiomis vėliavomis demonstruojama. Vietkong, raudonosios Kinijos, Sov. Rusijos, Kubos ir kitų komunistinių kraštų. Tad, kam tie demonstrantai tarnauja? Atsakymas aiškus -- komunistams. Bet kas baisiausia, kad tokia maža komunistinio jaunimo ir profesorių grupė yra pasikinkę senatorius, dvasiškius ir daugelį žymių asmenų, kurie, kaip maži vaikai, nesiorientuoja politiniame pasaulio gyvenime ir padeda Amerikos ir viso laisvojo demokratiško pasaulio priešams. Jeigu Amerika pasitrauktų iš Vietnamo, gal ir nebūtų taip blogai. Tik reikia ginklais ir karinėmis medžiagomis padėti Pietų Vietnamui. Tačiau šie demonstrantai rėkia ir reikalauja nuverstį Pietų Vietnamo vyriausybę ir į ją įsileisti komunistus be jokių rinkimų. Čia

yra blogybė ir ja demons trantai parodo, kam jie tarnauja ir dirba.

Jeigu Amerika ir pasitrauktų iš Vietnamo, karai prasidės kitur, nes tai yra komunistų priemonė užvaldyti pasaulį. Bet tie komunistai SDS, ar kuriuo kitu vardu besivadintų, nesustos demonstravę, jeigu Amerika ir pasitrauks iš Vietnamo. Jie ras visokių priežasčių riaušėms ir demonstracijoms kelti. Jų tikslas suirėdinti ir žudyti, kurios atvestų komunistus į valdžią.

P. Žičkus

Laiškas

Pribuvojui...

(Atkelta iš 2 psl.)

rus skolinius kitoms, daug vėlesnėms kalboms.

Štai atkeltas iš grabo Pribuvojus reikalauja ataskaitos už lengvą pėdiškai panaikintą tūkstanties metų senumo mūsų žodį: ką jam beveik atsakyti? Kad Jablonskis, ar Profesorinskis, ar Mokytojinskis gudresni, o prabočius Pribuvojus teieinie sau atgal ing kapus?...

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

GREIČIAU... PIGIAU... GERIAU...

IR TIKRAI PADĖSITE SAVO ARTIMIESIEMS
UŽSAKYDAMI DOVANŲ SIUNTINĮ PER

BALTIC STORES LTD.,
(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2 England.
Telef. OL 739-8734

Šį rudenį siūlome 3 dovanų siuntinius sudarytus iš tokių dalykų kas labiausiai Lietuvoje reikalinga ir naudinga.

RUDENINIS (1) 1969.

3 jardai vilnonės veliuro medžiagos vyriškam arba moteriškam paltui, 3½ jardo puikios kostiuminės, angliškos vilnonės medžiagos vyriškam arba moteriškam kostiumui, 2 jardai crimlene medžiagos puikiai suknelei, vyriškas arba moteriškas aukštos rūšies megstukas, išėginiai nailono marškiniai, arba, bluskutė, 1 p. vyriškų arba moteriškų kojinių, vilnonių arba nailoninių, 20 geriausių rūšių cigarečių.

Kaina \$90.00.

RUDENINIS (2) 1969.

Nailoninis itališkas, vyriškas arba moteriškas lietaipaltis, 3½ jardo vilnonės angliškos kostiuminės medžiagos, 2½ jardo vilnonės moteriškai suknelei medžiagos, 1 gėlėta arba su ornamentais vilnonė skarelė, 1 vyriškas arba moteriškas megstukas, 1 kaklaraistis arba dėžė šokoladinių saldinių, 2 šilkinės arba nailoninės skarelės.

Kaina \$90.00.

MAISTO SIUNTINYS 1969.

6 sv. geriausių kanadiškų miltų, ½ sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 2 sv. ryžių, ¼ sv. pipirų, ¼ sv. bapkos lapų, ½ sv. geriamo šokolado, 1 dėžutė nescafes, 2 sv. geriausių kiaulienos taukų, 1 dėžė šokoladinių saldinių.

Kaina \$30.00.

Į kiekvieną rūbų siuntinį galima padėti šiuos labai Lietuvoje naudingus ir pageidaujamus dalykus. Nailoniniai lietaipaltiniai \$11.00, geriausios vilnonės skarelės \$4.50, vyriški arba moteriški megstukai \$12.50, Parkeriai \$6.00, vilnonės arba nailoninės kojinės \$2.00, nailono marškiniai \$8.00.

Taip pat, priimame užsakymus automobiliams, motociklams, dviračiams, televizijos aparatams, šaldytuvams ir t.t.

Mūsų saskaitos suteikia Jums teisę gauti mokesčių mokėjimo sumažinimą.

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas.

MŪSŲ SROVIŲ POLITINIAI VINGIAI

Ignas Andrašiūnas

laida esamojo momento ir gyvenamos aplinkumos sąlygose. Kai sąlygos pakitė ir aplinkybės pagimdė momentui naujus reikalavimus, tada tenka savo veiklos programą keisti.

Liberalinės minties šalininkams prie tokios kitėjimo raidos prisitaikyti labai sunkiai sekasi. O tai yra dėl to, kad liberalizmas savo pastovių principų neturi. Ir jei jis bandytų į savo veiklą juos įrikiuoti, tada jis prarastų savo liberališkumo veidą ir virstų paprasta ideologine ar politine organizacija.

Ši esminė žymė ir yra liberalizmo silpnoji savybė. Ir labai dažnai dėl jos kencia visas visuomeninis ir politinis gyvenimas, kai bandoma vien liberalizmo pagrindais grįsti žmonių santykius ir visą jų politinę veiklą. Štai dėl ko Howard K. Smith, ABC komentatorius, kalbėdamas apie dabartinius studentų neramumus galėjo tarti, kad Amerikos liberalizmas, vykdo savižudybę. Neramumai yra liberalizmo išauga; dabar revoliucionieriai nori nušvilpti kaip netinkamą ir tą tradicinį liberalizmą, kuris juos išaugino. Kai kurie liberalai nepakankamai atsiriboja nuo tokio radikalizmo. O svarbiausia, pasirodo, kad jie patys nepajėgūs sutvarkyti savo vaikų ir gali nuo jų rankos žūti.

Šių minčių būdingas prisiminimas kažkokiu sutapimu mąstančio lietuvių sąmonėje pažadina panašų, tik žymiai siauresnėje apimtyje vaizdą ir 1926 m. rudenį Nepriklausomoje Lietuvoje. Ir tada šiaip taip laimėjusios kairiosios partijos seimo rinkimus skubėjo apkaltinti krikščionis demokratų, kad jie sugriovė demokratinę santvarką. Teigimas, kad krikščionių demokratų režimas prieš 1926 m. buvo nedemokratiškas, yra skaudus kaltinimas ir patiems kaltintojams. Jei valstiečiams liaudininkams ir socialdemokratams tada buvo krikščionių demokratų valdymosi sistema nedemokratiška, tai ir krikščionys demokratai lygiai tuo pačiu būdu galėjo kaltinti kairiųjų partijų režimą ir kovoti visomis priemonėmis ir būdais, kad greičiau atstatytų krikščioniškąją demokratiją. Vadinas, atsirado dvi demokratijos sampratos. Jų šalininkai vieni prieš kitus galėjo pradėti atvirą ir pragaistingą kovą. Šitoki nelemta padėtis vedė demokratiją į klystkelius. Ir tai atsitiko dėl to, kad ano meto mūsų srovių politiniai vadai turėjo atšinesnines pažiūras iš skirtingų ideologijų, išaugusių svetimos šalyse.

Klaidingas demokratijos sampratos aiškinimas atsitiko dėl to, kad ano meto Lietuvos valstybės konstitucija buvo

atspindys vokiečių Weimaro respublikos konstitucijos pagrindinių tezių. Ir anot prof. R. Sealey teigimo, kad politinis liberalizmas gimęs XIX a. Europoje, pagal marksistų posakį, jis kartojasi kaip tragedija vokiečių Weimaro respublikoje ir tebesikartoja kaip farsas JAV-bėse. Kai kurie profesoriai nepritaria tiems reikalavimams, kurie gali žaloti mokslo eigą, bet beveik visi yra pasisavinę buvusių Rusijos liberalų nuomonę, kad kairėje negali būti jokio priešišo. Savo pažiūras į universiteto tvarką profesoriai dažniausiai išreiškia akademinės laisvės šūkiu, o JAV-bėse tas šūkis reiškia: "Neapkęskime dėdės Samo" (Žiūrėk: "Aidai", Nr. 6, 247 psl.).

Šios prof. R. Sealey mintys pasakytos apie JAV-bių universitetų profesorius gali būti labai geru pagrindu apibūdinti 1926 m. Nepriklausomos Lietuvos profesorius, politikus ir didelę dalį aukštųjų valdininkų. Šiam mano samprotavimui pagrįsti galiu pateikti šitokius autentiškus duomenis: Jei šiuo metu socialdemokratų yra didžiausi komunistų priešai, tai to nebūtų galima pasakyti apie anų laikų Lietuvos socialdemokratų. "1926 birželio 26 d. iš seimos tribūnos kun. M. Krupavičius tvirtino, kad Step. Kairys, socialdemokratų frakcijos lyderis ir seimo vicepirmininkas, tų pat metų gegužės 31 d. pareiškęs, kad socialdemokratų nuo komunistų skiriamas tik taktikos klausimu, kad esmėje tarp jų skirtumo nėra". (Žiūrėk: Seimo Stenogramos, III-sis seimas, II posėdis). Ir jei ne tų metų rudenį atsiskleidę politiniai įvykiai, kurie Lietuvos valstybės vairą pakreipė autoritetinio režimo kryptimi, tai būtų kairiųjų partijų de-

mokratinė sistema nežinia kokia linkme būtų pasukusi Lietuvos valstybės likimą.

Įsivyravus Lietuvoje autoritetiniam režimui ano meto demokratinės partijos savo politinę veiklą grindė opozicijos išdavių padariniais. Toji opozicinių partijų veikla nepasižymėjo nei didele išmintimi, nei aukštu valstybingumo supratimo laipsniu. Atvirai vertinant opozicinių srovių politinę išmonę ir jų veiklos metodus, objektų stebėtojas turėtų pripažinti, kad visų opozicijos srovių noras ir troškimas buvo susigrąžinti prarastą politinės sistemos būklę. Ar šis jų noras atitikotautos valios išraiškai, bešališkas to klausimo analizuo tojas negalėtų patiekti teigiamo atsakymo.

Ieškant ano meto opozicijos nuotaikoms apibūdinti tinkamo apibrėžimo ir norint bešališkai įvertinti jos panaudotus būdus ir priemones nėra jau taip lengva šiklausimą išspręsti. Gal geriausiai ir taikliausiai ano meto opozicijos pasirinktą kelią ir kryptį apibūdina Jonas Aistis savo knygoje "Milfordo gatvės elegijos", skirsnyje: "Valpurgijos naktys". Ten jis dėsto: "Opozicija tampa vienintelė dorybė ir žinoma pati sau tikslas. Ilgėliau patvėrus tokia būseną būtinai veda visą aktyviąją visuomenės dalį į moralinį nuopolį iš kurio sunku bepakilti, nes kiekvienas šventai yra įsitikinęs, kad jo opozicinės nuotaikos yra kilnios ir prasmingos, ir niekam nė galvon nateina, kad tai yra bendram reikalingai žalingas moralinis ir fizinis sabotazas. Moralinis sabotazas yra tautai žalingesnis negu realus sabotazas. Apie tai mūsų opozicionieriai niekad nepagalvojo". Tai atviros ir reikšmingos mintys buvusiems ano meto opozicionieriams. Nūdien ano meto opozicijos laikysena reikėtų kritiškai vertinti ir iš to daryti reikiamas ir naudingas mūsų tautai išva-

(Nukelta į 4 psl.)

PIGIAUSIAS BŪDAS APSILANKYTI SAVO SENOJE TĖVYNĖJE

Jeigu turite draugus ar gimines Europoje, ar nemalonu būtų nustebinti juos savo apsilankymu? Tik priekit prie savo telefono ir netrukus ilgai galėsit kalbėti su saviškiais ten tėvynėje.

Savaitinės kainos asmeniui — su — asmeniu už tris minutes laiko bent kurioje dalyje Europos yra tik \$16 (plus Federal Tax). Ir numazintos kainos pritaikinta pasikalbėjimams daugelyje kraštų tam tikromis valandomis naktį ir sekmadieniais. Operatorė suteiks jums smulkesnius paaiškinimus.

Pasikalbėti su užsieniais yra lengva, tik pasukit "OPERATOR" numerį ir ji viską kitką jums atliks.

Turėkit malonų vizitą su saviškiais jūsų tėvynėje.

Ohio Bell

MŪSŲ SROVIŲ POLITINIAI VINGIAI...

(Atkelta iš 3 psl.)

das. Juk anų laikų lietuvių tautos politinė diferenciacija turėjo savo veiklos programoje neužmiršti tautos ir valstybės likimo ir jos istorinės ateities. Ir visai teisingai tas pats J. Aistis pastebi: "Ir tai atsitiko dėl to, kad opozicija tą lemtingą birželio naktį sugiedojo savo gubės giesmę".

Toliau "Valpurgijos Naktų" autorius rašo: "Ir jos buvo atsakomybė, ir jos buvo pareiga nepriklausomybę ginti, juoba, kad jau ir realiai valdžioje dalyvavo. Niekas neužginčys to fakto, kad paskutiniame posėdyje Smetona nebuvo vienas, ir lygia dalia nebuvo vieni tautininkai valdžioje. Visi atsiminimų aiškinimai yra nei daugiau, nei mažiau, kaip tik paprastas išsisukinėjimas". Ir prie šių, atsiminimų autoriams, atvirų, tiesių ir karčių žodžių "Valpurgijos naktų" rašytojas atidengia dar vieną tiesią mintį, tardamas: "Tebūnie pasakyta dar vien karti tiesa, kad tie atsiminimai labai žemo literatūrinio ir pilietinio lygio. Jei mes tik tai tiek galios teturėjome, tai visai nenuostabu, kad taip įvyko. Ir tai bene bus liūdniausias puslapis visoje šioje istorijoje".

Pagal šių minčių prie laidą žvelgiant į mūsų

politinių srovių praeities vingius ir dabarties politinio galvojimo ir savo pažiūrų viešo išdėstymo susiklostymą tenka pripažinti, kad visos politinės srovės, kurios siekia, Nepriklausomos Lietuvos atstatymo, savo veiklos pagrinduose stipriai akcentuoja, lietuvių tautos kultūrinį, tautinį, ekonominį ir politinį likimą. Drąsiai galima teigti, kad šimamečio J. Tumo-Vaižganto paskleista mintis, jo šešiasdešimt metų iškilnių progų 1929, lapkričio mėn. 24 d. Žemės ūkio Akademijoje, Dotnuvoje, kad pagrindinio lietuvių tautos savumo, kurio nei tautininkai, nei kito vardo lietuviai neturi teisės išsižadėti, šian dien yra radusi gyvą prietarimą visose politinėse srovėse ir visų lietuvių patriotų širdyse ir protuose. Ši lietuvių tautinio savumo žymė yra kelrodis visoms mūsų politinėms srovėms, kad jos savo socialinius, politinius, ekonominius ir kultūrinius reikalus turi spręsti atsižvelgiant į šio kelrodžiokryptį. Tautinio savumo žymė turi atsispindėti visų srovių veikloje ir darbuose. Tik ši lietuvių tautinė dorybė gali mus nuteikti ir jungti nemeluotos vienybės linkme. Ir jei prie šios lietuvių tautos savumo žymės dar pridėti humaniško atlaidumo savybės, kurios mūsų politinio

gyvenimo kasdienybėje labai trūksta. Tai tada J. Aisčio "Valpurgijos naktų" skiltyse paskleista mintis "kad jis minėda mas realius įvykius, ne galėjo nepaliesiti realių žmonių. Bet jis niekad neįtė nei keršto, nei neapykantos paskutiniųjų įvykių žmonėms, nes tai kas įvyko, vienas Dievo angelas galėjo nuo mūsų atitolinti. Mano vienas tikslas, kad ne šios dienos, ateities žmonės panašiose sąlygose galėtų garbingai savo veiksmus ir pareiškimus tvarkyti".

Argi šie poeto tarti žodžiai nebyloja į mūsų sąžinę ir pareigos atsakomybę? Ar mes ir mūsų srovių kai kurie žmonės, paskendę praeities neigiamybių liūne neskanindina Lietuvos ateities likimo prarastos vilties kapinėse? Ar neatėję jau pats reikšmingiausias laikas pasakyti tiems neigiamybių rašto kalviams, kad gana tuščių tauškalų, jie mums įgriso iki gyvokaulo ir nieko gero nežada mūsų tautos ateities likimui? Visų mūsų politinių srovių stiprybė ir dvasinė jėga glūdi atlaidume, pakantoje ir vienybėje. Tik šios dorybės stropiai puoselėjamos mūsų kultūrinio, tautinio ir politinio gyvenimo kasdienybėje gali pasitarnauti ir greičiau priartinti mūsų tautai šviesų laisvės likimą.

LITHUANIA: 700 YEARS, edited by dr. Albertas Gerutis. Introduction by Raphael Sealey, Department of History, University of California at Berkeley. 488 pages. 16 pages of illustrations. Cloth, \$12.00.

Veikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant — 10 dol. Čekį rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

Norintieji knygą platinti kreipiasi tuo pačiu adresu.

DEKIKACIJOS ŠVENTĖ ARTEJA

Istoriniai didelis lietuvių skaičius pirmą kartą susirinks Romoje 1970 metų vasarą dalyvauti Lietuvos kankinių koplyčios pašventinime.

Netrukus bus paskelbta registracijų norinčiųjų dalyvauti šioje šventėje.

Aukotojų ir jų paminėtų asmenų vardai liks ateičiai specialiose knygosose Vatikano ir lietuvių archyvuose.

Neatidėliokite atsiųsti savo auką šiuo adresu: Lithuanian Martyrs' Chapel, 2701 W. 68th St., Chicago, Illinois 60629.

FOUR SLIDE MACHINE MECHANIC

Interested in setup work. Good starting, good benefits, steady work. Openings on 1st shift.

GENERAL ELECTRIC COMPANY

APPLY AT

CLEVELAND WELDS PLANT
1133 EAST 152 STREET
OR CALL 266-4279
FOR APPOINTMENT

An Equal Opportunity Employer

(81-8)

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%

6 or 12
MONTH
\$10,000
or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

4 3/4%
per annum

Passbook Savings
Accounts

Paid Quarterly

Computed and Paid

as of:

Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31

5%

6 or 12
MONTH
\$5,000
or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

ALYTIS ANDRIUS NORIMAS

(Dirvos konkurse 1968 m. laimėjusi II vietą novele)

(8)

Nebesulaiko ašarų. Pečiai dreba nuo konvulsingos raudos. Nusiminimas sustabdo logišką minčių srovę ir jos pinasi raudos klekėjime palaidos ir anemiškos.

"Gal dabar jau pasidarys upelis? Jau galiu verksti, ir ašaros rieda... Dieve! Juk Tu padeda Tave tikintiems! Nejau man nepadėsi, Dieve? Juk žinai, kad aš nekaltas! Lygiai kaip ir Jėzus nykryžiuotas... Juk neužmušiau, nenusidėjau! Nenušoviau ir nepražudžiau nieko! Kodėl gi mane kaltina? Kodėl negali įrodyti esąs nekaltas? Dieve, padėk man surasti įrodymą! Apšviesk mano protą! Apšviesk Agnelę, kad ji rastų būdą mane ištraukti iš mirties glėbio... Juk naujasis pulko vadas nėra blogas žmogus, jis tik pareigą vykdo! Viskas taip susidėjo, kad jiems atrodo, jog aš kaltas, jog aš išdaviau juos! Kaip įrodyti, o Jėzau mieliausias? Juk aš vien tik gero savo žmonėms norėjau! Aš visada svajojau, kad Lietuva būtų laisva ir atskira valstybė! Mano mamytė pasakas ir poringas apie Lietuvos karžygius vis pasakodavo... Mano tėvas vis lietuviškas knygas ir laikraščius patsai skaitydavo, ir man duodavo... Mylėjau, ir myliu aš savo kraštą. O mane dabar išdavimu kaltina. Ir jau nu teisė... jau pasiskubino... Nė Tavęs, Dieve, neatšiklausė! Ar leisi man taip per nieką žūti? Viešpatie, pasigailėk manęs nusidėjėlio... Tėve mūsų..."

Jau ramesnis pasidarė, ir ašaros nebesrūva. Lūpos kruta šnabždėdamos maldas, vieną po kitos.

Nurimsta nuo kartojamų žodžių ir iš mažesnis įprastų maldų. Persižegnoja ir jau siekia kaklo, kur visada būdavo kryželis. Jį visada maldingai pabučiuodavo, pasimeldęs. Dabar nebejunta paauskuotos grandinės. Sustingsta, it perkūno trenktas. Atmintis jį apšviečia žaibo blykstelėjimu.

Prieš akis atgimsta iki šiol užmirštas pokalbis su pulko vadu Juozapavičium. Dabar taip aiškiai viską prisimena. O vadas tada kalbėjo:

-- Uniformą turi palikti namie, pas tėvus. O visus dokumentus tuoj pat paliksi mano apsaugai. Priešui neturi patekti joks dokumentas, joks daiktas, įrodas, kad esi iš čia.

-- Klausau.

Išėmė tada iš munduro kišenės sulankstytą popierių.

-- Čia yra savanorio liudijimas. Daugiau jokių dokumentų neturiu.

-- Gal nešioji kokį škaplierių?

-- Taip, tamsta vade.

Prasegė apikaklę. Nusimovęs per galvą, atidavė vadui paauskuotą grandinę, o ant jos užnertą ploną auksinį kryželį.

-- Tai mano krikšto kryželis... Mano vardas ir gimimo diena čia įrašyti.

Pulko vadas paėmė nuo kūno išilusį kryželį ir apvertęs perskaitė igraviravimą: "Klemensas -- 1899.V.17."

-- Tai nė dvidešimties metų dar neturi! Okoki mokslą ėjai?

-- Buvau jau gimnazijoje, bet iš šeštos klasės, va, stojau savanoriu...

-- Gaila, kad turėjai dėl karo nutraukti mokslus... Bet ir vėliau galima. Sakoma, kad mokyti niekad ne per vėlu.

-- Aš ir nesigailiu, tamsta vade!

-- Gerai. Esi geras lietuvis, kaip ir tavo tėvas. Taigi, nuo šios dienos tave įrašysiu kaip dingusį be žinios. Beje, dabar eik pas tėvus ir persi-

renk. Kai bus paruoštos rogės, tave pašauks.

Pulko vadas išėmė iš stalčiaus švarų voką, įdėjo į jį Klemenso liudijimą ir kryželį. Padėkines užlipdė ir pasidėjo ant stalo.

-- Kai atlikęs uždavinį grįši -- viską atgausi.

-- Ar galiu dabar eiti, tamsta vade?

-- Gali... Ir linkiu laimingai grįžti!

Tarytum iškarpa iš skaitytos knygos grįžo šis vaizdas ir kiekvienas pasikalbėjimo žodis. Kankino troškulis, o galva įkaito nuo įtempto galvojimo. Pasoko ant kojų ir nusišluostė nuo veido ašaras. Pabeldė į duris. Niekam neatsakius, dar kartą, ir dar kartą. Pagaliau sargybinis atidarė duryse vilkelį.

-- Ko nori?

-- Prašau man pakviesti kalėjimo viršininką.

Klemensas pats nustebo savo balso ramumu ir griežtumu. Vilkelis užsiklėdė ir jis girdėjo tik nutolstančius žingsnius. Praėjo kelios minutės, kol išgirdo naujus, skubius žingsnius, ir durys atsidarė. Jose kalėjimo pareigūnas.

-- Ko gi nori?

-- Aš noriu pasikalbėti su Agne Kairelyte.

Kažką norėjo sakyti pareigūnas, bet pasvarstė ir nieko neatsakęs dingo. Durys užsitrenkė ir raktas pasisuko girkždėdamas. Vėl nykus laukimas. Tačiau nauja viltis švytėjo kameroje ir sildė kalinio krūtinę.

"Juk Agnelės nesu matęs nuo paskutinio išėjimo į miestą... Ji greičiausiai žino apie mano likimą. Bet dar nesimatėm. Argi ji nenorėtų manęs pamatyti? Juk sakėsi mane mylinti..."

Kelintą kartą tuos pačius klausimus beatsakant, atsiliepė celės durų girkždėjimas ir raktų žvangėjimas. Kameron įėjo apsiverkusi Agnė.

-- Agnelė... Mano brangiausia!

Apsikabinę kelias sekundes abudu graudžiai, nesulaikomai verkė. Agnė kuone balsu raudėjo, o Klemensas neįstengė sulaukyti ašarų.

(Bus daugiau)

Nemunas ties Birštonu...

SOCIALIZMAS UŽDĖJO SAVO ANTSPAUDĄ BALTŲ KRAŠTAMS...

(Atkelta iš 1 psl.)

va vengia nuleisti gernas peržemai. Labiau net negu Rygoj, negu Taline, Vilniuje yra apstu tolerancijos tam "vietininkiškumui", kurį taip balsingai smerkia Kremliuje. Ir kurio bijo. Kurį tačiau, susipranta respektuoti!"...

Toliau jie pasakoja savo išpūdžius ir išvadas apie pragyvenimo sąlygas Vilniuje. Išvados antrašė ir pabaigoj, būtent: "Vilniuje, Lietuvos sostinėje, socialistinė sistema davė viską, išskyrus kaupą", ir -- "Šiose trijose mažose Baltijos respublikose, kurios, jei ne Rusija, tai būtų pergyvenusios pavydėtiną savo skandinavinių kaimynų likimą, stačiai mūsų akyme matyt tiesa, aiški, kaip saulė: komunizmas išnaikino skurdą tik tam, kad įstatytų jo vieton vidutinybę".

Akivaizdžių vidujinių prieštaravimų tuose posakiuose vienintelis paaiškinimas gali būti tik tas, kad šiems žurnalistams teko susidurti su skirtumais tarp to, kas jiems buvo aiškinama, ir to, ką jie matė. Jiems aiškino, kad Lietuvoj skurdas esąs panaikintas, bet jie matė ir tokių gyvenimo sąlygų, kuriose, sako, nesutiktų gyventi net skurdžiausias Mississipio negras. Ir tai jie matė pačiame Vilniuje, miesto centre. Antra vertus, tas, ką jie matė vietoj neva buvusio skurdo, nelabai te sužavėjo. Tai tik pilka vidutinybė, anot jų. Tuo viskuo, ką vadina moji socialistinė sistema davė, niekas nepasitenkina, ir visi siekia į tą kaupą, kurio sistema nedavė...

Štai konkretūs pavyzdžiai:

"Kodėl šiame kolchoziniame, atseit, laisvame turguje prie pusės stalų,

laikomų iš užu trijų dešimčių kilometrų atžavusių kaimiečių tuščia? Ir kodėl kita pusė stalų apgulta krūvos šeiminių?"

"Prie pirmųjų didžiojo jasi šviežios daržovės, vyšnios, braškės. O prie antrųjų vyksta kova dėl burokų, bulvių, kopūstų. Aišku, paslaptis glūdi kainose. Kilogramą pomidorų, jau sezono metu parduoda už keturius rublius, -- pritrenkianti kaina! Dvidešimts penki mūsų frankai! Bet greitom paskaičiavęs, panašiai tampa pritrenkiantas: už du kilogramus pomidorų gali valandą skristi moderniu Aeroflotu sprausminiu lėktuvu... Ir prisimeni čia ūsočių gruziną su valiza pomidorų Maskvos šaligatvyje. Jis iš ryto TU-124 lėktuvu išskrido iš Tifliso (Tbilisi) parduot Maskvoj 20 kilogramų pomidorų, tiek, kiek lėktuvas priima į bagažą. Jis grįš vakare, -- keturios valandos skristi ten ir atgal ir valiza tuščia. Rytoj vėl atskris. Įsivaizduokit -- iš Casablanca į Paryžių parduoti 20 kg pomidorų ir vėl į Casablanca! ... (Pagal amerikinių atstumą tai būtų iš Miami į Chicagą ir atgal.)

"Gluminanti ta Sovietų Sąjunga. Vilniaus turguje širyt, už mėnesio buvo nuoma, įskaitant šiltą vandenį, mūsų lietuvė šeiminkė nusipirke lygiai septyniolika citrinų. Viena citrina -- dviejų dienų buto nuoma. Taip pasireiškia sovietinio planuotojo filosofija: skirtumas tarp pigių esminių reikmenų ir prabangos.

"Lietuvis moka vos 20 kapeikų už kepaluką duonos, 77 kapeikas už dėžutę kondensuoto pieno, 20 kapeikų už šimtą gramų dešros. Bet jam kaštuotų 1 rb. 30 km., jei panorėtų išigyt kitam to

paties turgaus kampe celofano maišelinį išuptą rožę. Dvi valandos darbininko darbo, savaitės nuoma, -- viena rožė. Sovietų sąjungoj rožės ne darbininkams, ne labiau kaip kitur.

"Minimalinė alga 60 rublių, vidutinė sukasi apie šimtą sovietinės provincijos. Pradinės mokyklos mokytojas gauna 140 rublių (Jei baigęs pedagog. institutą ir jau turi stažą, E.), meistras 250, darbų vadovas 500 (abu išimtinai aukštų atlyginimų atvejais, daugumas meistrų ir net darbų vadovų tiek, bent pagrindinio atlyginimo, negauna, E.), ir Vilniaus miesto galva nė kapeikos daugiau (kaip 500 rb. E.).

"Galkauskų šeima, vidutiniai miesto gyventojai, vyras ir žmona, uždirba 220 rublių, iš kurių tuzinas rublių nueina mokesčiams (niekad daugiau kaip 13% net akademikams, balerinoms, kino aktoriams, rašytojams, mokslininkams, generolams; iš čia skirtumas, kuris išauga tarp geriau atlyginamųjų ir proletariato, priešingai, negu kapitalistinė visuo menėj).

"Dviejų kambarių ir virtuvės buto -- profsąjungos paskirto Galkauskams su dvejeta vaikų -- nuoma apskaičiuota jiems ko teisingiausiai, pagal pajamas, 5% nuo atlyginimo. Trumpai, išleidus 140 rublių maistui, geras mėnesiais jiems lieka 40 rublių drabužiams.

"Štai čia jau ir išsijauja praraja tarp būtinybių ir kaupo. Prasta eilutė, jau nublukus prakilangyje, kaštuoja 125 rubliai, o apsiaustas su plaukiniu pamušalu nuo 100 iki 150 rublių. Po to jiems pasisiūlo galimybę pasirinkti: pora sovietinių batų, iš ožkos odos ir kartono, beveik pasityčiotinos kokybės, ar importuoti batukai, pavyzdžiui iš Vengrijos, už 40 rublių.

"Anoj to griovio pusėj, Galkauskams kaip ir

Pasiaukojantis J. Tumas – Vaižgantas

J. JAKŠTAS

Šimtmetinės gimimo sukaktuvės mūsų neužmirštamo J. Tumo-Vaižganto gan plačiai paminėtos išeiviskoje spaudoje. Duotos jo gyvenimo apybraižos ir šis tas pasakyta apie jo kūrybą. Dirvos savaimingas bendradarbis Skirpstas aktualių pastabėlių serijoje (75 nr. 1969. IX. 24) pasigedo vaižgantinių straipsnelių, kur būtų priminimų ar prisiminimų apie tą garbingą Lietuvį. Tebūna čia teikiama vaizdelis atsiliepiamu į Skirpstapageidavimą.

Kaip žinoma, mūsų aukštesnės mokyklos, gimnazijos ir progimnazijos, ėmė steigtis kiek gausiau nuo 1918 m. (Anksčiau okupacijos metu vos tik kelios buvo). Visoms labai trūko mokytojų, ypač kalbų, o labiausia liuanistų. Jei svetimų kalbų pamokas dar galima buvo užkišti su mokytojais net iš užsienio pasikviestais, tai su liuvų kalbos mokslu buvo tikras vargas. Lietuvių kalbos ir literatūros mokytojų buvo didžiausias trūkumas. Jei žemesnės klasės dar šiaip taip būgavo aprūpinamos su bent kiek liuvų kalbos pasimokiusiais mokytojais, tai vyresnėms klasėms, kur jau reikėjo dėstyti literatūrą ir aukštesnis kalbos kursas, ju visai nebuvo.

Be tinkamų liuvų kalbos mokytojų varėsi

neprieinamoj, yra ne tik prabanginiai dalykai, bet ir paprasčiausia, kas būtų malonu turėt. Jie (Tie prabanginiai ir paprastieji pageidaujamieji reikmenys. E.) SSSR-e pagaliau įgyja tą pačią reikšmę. Ir staiga paaiškėja, kodėl ta sovietinio gyvenimo spalva tokia pilka, nuobodi, liūdna -- nepamėgdžiojama, aciū Dievui, netgi pas satelitus.

"Jei tikėti oficialiai statistikai, tai tokia Galkauskų šeima, su dviem vaikais, per metus suvaratoja 45 litrus degtinės. O ką daugiau jie darys?"

Vieną dieną Galkauskas (Piotr Galkauskas, rašo žurnalistas) reagavęs visai desperatiškai į begalinę radio deklamaciją apie ateinantį Lenino šimtmečio jubiliejų. Sakęs, kad jo žmona bijanti įjungti elektrinį glaistytuvą, -- kad ir tas neimtų kalbėt apie Lenino jubiliejų...

"Bet iš kur Galkauskui žinot, ką radijas kalba kitur? Iš kur jam žinot, kad jo gyvenimo lygis toks, kurį amerikiečiai žymi, kaip skurdo ribą? Ir kad Kabulo, Nairobio, Bogotos gyventojas turi daug geresnį vartojimo reikmenų pasirinkimą, negu jo miestoparduotuvėse..."

"Vienas dalykas tikrai įkyrus Vilniuje, kaip ir visoj keturiolikoj kitų sovietinių respublikų, tai oficialus melavimas", pastebi prancūzų žurnalistas savo išpūdžių pabaigoj, nors daliai to melavimo ir patys patikėję. (ELTA)

ir mūsų Ukmergės gimnazija, įsteigta "Saulės" draugijos 1918 m. pavasarį ir nuo 1919 m. rudens paversta valstybine. Ji pradėjo pirmus 1918/19 mokslo metus su žemesnėmis keturiomis klasėmis ir su neblogu liuvų kalbos mokytoju St. Gruodžiu, vėliau žinomą jėzuitu ir Kauno kunigų seminarijos profesorium (Dabar senelis gyvena Lietuvoje ir klebonauja bene Balbieriškyje). Nuo 1920 m. pavasario jis, išrinktas į Steigiamąjį Seimą, pasitraukė ir mes aukštesniųjų klasių mokiniai palikome be liuvų kalbos mokytojo. Kartais padėtydavo kiek žemesniųjų klasių mokytojai, kurie mums buvo ne autoritetas ir turėjo mesti. Mokė mus kiek ir direktorius J. Baronas, gamtininkas kelių gamtos mokslo vadovėlių autorius. Pats neblogas kalbos praktikas, bet neturėjo jos teoretinio pagrindo. Tad nesijautė kompetingas dėstyti ir liovėsi.

Pagaliau 1923 m. mes vyriausios labai mažos (7 asmenų) VIII klasės mokiniai patys susirūpinome liuvų kalbos pamokomis. Mes ėmėme nerimastauti ypač turėdami prieš akis baigiamuosius egzaminus. Juk negalėjome būti išleisti iš liuvų gimnazijos su brandos atestatais be liuvų kalbos pažymio. Parašėm direktoriui ne tai skundą, ne tai prašymą, tiesiog reikalaudami surasti mums liuvų kalbos mokytoją. Pažymėtina, kad visą nedidelę klasę tam žygiui suagitavo mūsų direktoriaus sūnus Vytautas (da bar žinomas genekologas Vilniuje) ir net tą raštą suredagavo.

Raštas sužadino net ir mūsų visad stoiskai ramų direktorių. Kitą dieną jis atėjo į klasę ir maždaug šiaip prabilo:

-- Jūs manot, kad aš galiu išeiti ant kryžkelės, sušvilpti ir liuvų kalbos mokytojas atsiras. Aš pats labai gerai žinau, kad jums reikalingas ir švietimo ministerijoje seniai jo prašau. Vis gaunu atsakymą: "Neturime, susiraskite patys". O kaip susirasti? Niekas nenori į tokį užkampį važiuoti".

Vadinasi, Ukmergė 1923 m. liuanistams buvo užkampis, nes jiems negausiems pakako Kauno centro ir dar kokių Šiaulių, Panevėžio, Marijampolės, kur buvo, palyginti, geros susisiekiemo priemonės.

Bet mūsų paveiktas direktorius, matyt, vis klabinio ministeriją ir patį ministrą prof. Juodakį. Šis, gal būti, ir aimanavo savo kauniškių pažįtamų tarpe dėl Ukmergės abiturientų sielvarto. Ir štai vieną gražią dieną gimnazijoje pasklido naujiena: mūsų abiturientų mokyti liuvų kalbos atvažiuosias mums labai gerai žinomo vardo rašytojas J. Tumas-Vaižgantas. Naujiena buvo jaudinanti staigmena ne tik mums

aštuntokams, bet ir visai gimnazijai. Kaip čia atsitiko? Toks garsus rašytojas ir dar kunigas važiuoja į tokį "užkampį" liuvų kalbos mokyti. Pasirodo, dalykas buvo toks: švietimo ministras prof. P. Juodakis davė jam savo automobilį su šoferiu kartą į savaitę suvažinėti į Ukmergę ir porą valandų mokyti gimnazijoje.

Su nekantrumu laukėme dienos, kada pasirodys tas garbingas mums mokytojas. Nežinojė jo atvykimo valandos slankiojame prieš pamokų koridoriuje, laukdami jo pasirodymo. Kaip pagaliau išvydome tą mažą žilstelėjusį kunigėli, subėgome į klasę. Ne mes vien abiturientai susimetėm į auditoriją jo klausyti. Prisirinko daug vyresniųjų klasių mokinių ir dar dalis mokytojų. Mat, tokiogarbingo mokytojo daug kas panorėjo pasiklausyti ar bent jį pamatyti.

Neslėmė jis mokyti mūsų pačios kalbos. Jis užsibrėžė išdėstyti mums kuo trumpiausiai liuvų literatūros istoriją nuo Mažvydo iki mūsų dienų. Atsivežė jos programą ir pasakojo mums kaip studentams. Įdomu buvo klausyti jo porinimų, pamargintų visokiais vaizdeliais iš autorių gyvenimo, ir veikalių turinio kuo trumpiausio apibūdinimo. Mums jo vaizdinga, gyva kalba ir iš dalies naujas dėstomas dalykas buvo tiesiog dvasinė mana iš dangaus. Nužemintai ir pagarbiai rijome ją.

Skaitė jis mums pasakaitas kokių du mėnesius. Baigęs padarė kvotimus, duodamas kiekvienam gerą pažymį. Jis pravedė ir baigiamuosius liuvų kalbos egzaminus rašomuosius ir sakomuosius. Visi išlaidėme su gerais pažymiais -- penketukais ar ketvertukais. Vadinasi, išsinešėme gerų liuanistų atestatus, nors išėjome su labai silpnu liuvų kalbos mokėjimu. Aš pats gavau tai netrukus patirti, kai Jablonskis vijo mane nuo kolokviumų ir egzaminų. Negautas tinkamas liuvų kalbos pagrindas gimnazijoje man jaučiamas visą laiką.

Ukmergės gimnazija nuskriausta pradžioje liuvų kalbos atžvilgiu, tegali vis dėlto didžiuliais turėjusi mokytojų tą visų gerbtą ir mylėtą Lietuvį. Jo atsiliepiamas mūsų jį pasiekusių skundų buvo tikrai vaižgantis kas, tik jo būdai galimas. Tad čia pabrėžtas trumpas vaizdelis dera parodyti jo neatmenantiems ir nepažinusiems, kokia originali ir pasiaukojanti asmenybė buvo tas mūsų neužmirštas J. Tumas-Vaižgantas.

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER
SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9387

FILATELIJOS KAMPELIS

Antanas Bernotas

(10)

JAV išleido šiuos naujus ženklus: 1. Rugpjūčio 1 d. -- 6c, paminėjimui majoro John Wesley Powell ekspedicijos Colorado upe, Piešinys: Powell ekspedicija plaukia per upės slenksčius.

John Wesley Powell (1834-1902) gimė Mount Morris, N.Y. Mokėsi Illinois ir Oberlin kolegijose. Prasidėjus pilietiniam karui, įstojo į kariuomenę ir vėliai pakilo iki majoro laipsnio. 1862 m. mūšyje prie Shiloh neteko dešinės rankos. Po karo mokė geologiją Illinois universitetuose. Norėdamas geriau iširti dar tuomet menkai pažįstamus Uolotuosius kalnus, 1869 m. suruošė ekspediciją Green ir Colorado upėmis. Kelionė Colorado upe per Grand Canyon truko net tris mėnesius. Dėlto savo kelionės jis labai pagarsėjo. Turėdamas gilią žinias geologijoje, jį prisidėjo prie įvairių mokslinių institucijų įkūrimo ar vadovavimo. Tyrinėjo indėnų gentis ir jų kalbą. Parašė kelis veikalus iš savoty rinėjimų ir kelionių.

2. Rugpjūčio 2 d. buvo išleistas 6 centų pašto ženklas paminėjimui 150 metų nuo Alabamos valstijos įsteigimo. Piešinys: gelė kamelija ir paukštis "yellowhammer".

Alabama guli prie Meksikos. Alabamos ir Floridos vakarinio kampo iš rytų yra Georgia, šiau-

reį Tennessee, o vakaruose Mississippi valstija. Jos plotas -- 51,609 kv. mylios. Daug upių. Šiaurėj šiek tiek kalnuota, vidury ir pietuose -- lygumos. Klimatas karštas, bet pakenčiamas. Rudenį dažnai kamuoja iš Meksikos įlankos užeinantys uraganai. Išties žemės ūkio kraštas, nors randama ir gana daug metalų ir mineralų, ypačiai geležies rūdos, natūralinių dujų ir anglies. Augina daugiausia medvilnę, žemės riešutus, bulves, vaisius. Gyvena daug negrų, buvusių vergų palikuonių, dėlko dabar dažnai kyla neramumai. Alabamos teritoriją pirmasis perkeliavo ispanų keliauninkas Hernando de Soto 1540 m., kuris ties dabartiniu Mobile miestu susikovė su pirmųjų čia krašto gyventojais indėnais. Pirmieji nuolatiniai kolonistai buvo prancūzai iš gretimų Louisianos ir pati Alabama tada buvo Louisianos dalis. Vėliau krašto savininkai keitėsi: tai angliai, tai ispanai, kol galop 1813 m. pateko į JAV rankas. Kaip valstija buvo suorganizuota ir priimta į JAV sąjungą 1819 m. gruodžio 14 d. Vardą valstija buvo gavusi nuo to pat vardo upės, tekančios į Mobile įlanką. Valstijos sostinė yra Montgomery. Kiti didesni miestai: Birmingham, Mobile, Gadsden, Tuscaloosa, Anniston ir Besemer.

3. Rugpjūčio 23 d. -- keturi 6 centų p. ženklai paminėjimui 23-čio tarptautinio botanikų kongreso, vykusio Seattlle mieste. Pašto ženklai kelių spalvų, lape sudėlioti taip, kad galima suplėšyti keturblokiais.

Pašto ženklų piešiniai vaizduoja keturis JAV valstybių kampos, parodydami charakterin-

gą to kampo augalų ir kraštovaizdį. Pietvakarių atstovauja žydintis augalas Ocotillo ir statūs uoliniai kalnai (lotyniškas augalo vardas: Fouquieria splendens), šiaurės vakarus -- Douglas eglės šakelė su kankorėžiu, lotyniškai -- Pseudotsuga menziesii (čia ji ir dedame), šiaurės rytus -- Ladyslipper (Cypripedium reginae) ir pietryčius -- gelė Franklinia. Visi labai malonūs ir gražiai atlikti ženklai.

KANADA rugpjūčio 15 d. išleido du pašto ženklus: 1. 6 c. paminėjimui visos Kanados sporto žaidynių, vykstančių Halifaxe, Nova Scotia. Piešinys: dvi iškeltos žaidynių vežimėlių, 2. 6 c. paminėjimui 100 metų sukakties, kai Charlottetown miestas buvo paskelbtas Princo Edvardo salos sostine. Piešinys: salos žemėlapis, spalvos: juoda, pilkai mėlyna ir ruda (primenantis salos žemę, kuri yra rudai raudona).

Charlottetown yra Princo Edvardo saloje, kuri guli šv. Lauryno įlankoje, virš Nova Scotia ir New Brunswick provincijų. Pats miestas yra pietinėje salos pusėje prie įlankos ir Hillsborough upės. Miestą įkūrė prancūzai ateiviai 1750 m. ir pavadino jį Port la Joie, kurį vėliau angliai, atėmę iš prancūzų, perkrikštijo į tuometinės Anglijos karalienės Charlotte vardą. Nuo 1869 m. miestas buvo kolonijos, o dabar provincijos sostinė. 1864 m. mieste vyko svarbi visų Kanados provincijų konferencija, privedusi prie Kanados susivienijimo. Mieste gana žymi pramonė, ypatingai žuvies kon-

PAGALBA LIETUVAI

Dauguma Clevelando lietuvių pagalbą Lietuvai teikia per L. K. Religinę Šalpą. Pereitais metais per abi parapijas ir vietinį LKRS skyrių Centru pasijusta virš \$2,600. Į šią sumą įeina \$250 už parduotą knygą "The War Against God In Lithuania".

Religinė šalpa veikia su Vatikano ir Amerikos vyskupų pritarimu ir parama, kas yra labai svarbu, nes dėl to ji savo veiklai turi platesnę dirvą ir gali darbą vykdyti platesniu mastu.

Religinė šalpa rūpinasi pagalba parapijoms Lietuvoje ir, kiek leidžia ištekliai, stengiasi padėti vargan patekusiems kunigams ir kitiems tautiečiams. Kad Religinė šalpa galėtų savo darbą geriau atlikti, ji turi surinkti atitinkamas sumas. Iš Clevelando tikisi \$3,000.

Ar pavyks šią sumą Clevelande sukelti? Religinės šalpos Komitetas deda visas pastangas Clevelandui skirtą sumą sukelti. Per pirmą š. m. pusmetį surinkta į Centru pasijusta \$1,785.66. Ši suma sutelkta sekančiu būdu: paštu gauta apie \$300, šv. Jurgio bažnyčioje rinkliava davė virš \$500, aukų lapais po namus \$585, knygos "The War Against God In Lithuania" parduota už 232, 12 dol. būrelis per pirmą pusmetį įneša apie \$150.

Didelė parama Religinei Šalpai suteikė šv. Jurgio

servavimas. Yra mokslo įstaigų. Mieste gyvena apie 15,000 gyventojų.

parapijos klebonas kun. B. Ivanauskas, leisdamas kovo 16 d. specialią Rel. Šalpą rinkliava. Naujosios parapijos klebonas kun. Angelaitis šiam tikslui bažnytinės rinkliavos nevykdė, tačiau jis prie šio svarbaus darbo ir šiais metais prisidėjo kitu būdu. Spalio 26 d., sekmadienį Naujosios parapijos salėje įvyksta Bruno Markaičio koncertas Religinės šalpos naudai, kuriam salę klebonas duoda nemokamai. Prieš porą savaitių sudarytas koncertui rengti komitetas jau atliko eilę parengiamųjų darbų. Rengėjai į šio koncerto pasisekimą deda didelių vilčių.

L. K. Religinei Šalpai aukas Clevelande aukų lapais, važinėdami po namus, šiais metais rinko: L. Kezenius, S. Laniauskas, Z. Obelenis, D. Mikoliūnienė, I. Sušinskienė (ji yra ir 12 dol. būrelis vadovė), A. Šenbergie-

• Dipl. miškininkas Zigmas Dautartas, Garden's Friend Co. savininkas, Clevelande ir apylinkėse jau eilę metų gražiai pasireiškia pievų ir sodelių dekoravime, neseniai užbaigė sodą dekoravimą ir apželdinimo darbus vienos rezidencijos North Park Blvd. už 60,000 dol. Nuotraukoje Z. Dautartas prie sutvarkytos rezidencijos.

V. Pliodžinsko nuotr.

nė, L. Balienė, M. Titienė, S. Urbanavičienė, A. Puškoriūtė, H. Stasas, P. Zigmantas ir A. Styra. Šalia įdėto darbo ir laiko, renkant aukas, jie patys yra savo auka atidavę.

A. Garka

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143.

Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

1. AR TURĖJOTE JŲ NEMALONUMŲ SIŪSDAMI DOVANŲ SIUNTINIUS JŲŠ GIMINĖMS?
2. AR JŲŠ GIMINĖS MOKĖJO PAPILDOMUS MUITO MOKESČIUS?
3. AR JŲŠ SIUNTINYS BUVO GRAŽINTAS Į JAV?
4. AR BUVO DINGĘ DAIKTAI IŠ JŲŠ SIUNTINIO GIMINĖMS?
5. AR TEKŲ NERIMAUTI LAUKIANT PRANEŠIMO, KAD PER ILGAI NEĮTEIKTAS SIUNTINYS?

Kad išvengus šių galimų atsitikimų, naudokitės patarnavimais pačios seniausios ir rimčiausios firmos

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Ši firma per 39 metus savo pavyzdingu patyrimu sudarė rimtą reputaciją daugelio patenkintų klientų tarpe JAV, taip pat ir giminėms USSR.

Visi mūsų skyriai turi savo žinioje patyrusių tarnautojų štabą, didelį visokių prekių pasirinkimą ir PODAROGIFTS, INC. įgaliojimus priimti užsakymus MAISTO — PRAMONĖS — DOVANŲ CERTIFIKATUS Sovietų Sąjungos gaminiais.

Dėl informacijų ir katalogų kreipkitės į mūsų Centrinę įstaigą arba į Skyrius.

CENTRINĖ ĮSTAIGA:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 WALNUT STREET
PHILADELPHIA, PA. 19106. Tel. (215) 925-3455

S K Y R I A I:

PHILADELPHIA, Pa. 19123, 1013 N. Marshall St., WA 5-8878
BALTIMORE, Md. 21224, 3206 Eastern Avenue, DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127, 390 West Broadway, AN 8-8764
CHICAGO, Ill. 60632, 4102 Archer Avenue, 254-4144
CHICAGO, Ill. 60622, 2242 W. Chicago Ave., BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio 44119, 787 E. 185th Street, 486-1826
DETROIT, Mich. 48210, 6460 Michigan Ave., TA 5-7560
ELIZABETH, N. J. 07201, 956a Elizabeth Avenue, 354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11415 Jos. Campau Av., 365-6350
HARTFORD, Conn., 11 Charter Oak Avenue, 203 — 249-6255
KANSAS CITY, Kan. 66102, 18 So. Bethany, AT 1-1757
LATHAM, N. Y., 465 Troy-Schenectady Rd., 518 — 785-4495
LOS ANGELES, Cal. 90026, 2841 Sunset Blvd., 382-1568
MIAMI, Florida 33138, 6405 Biscayne Blvd., FR 9-8712
MINNEAPOLIS, Minn. 55414, 217 E. Hennepin Av., FE 2-4908
NEW BRITAIN, Conn. 06052, 97 Shuttle Meadow, 224-0829
OMAHA, Nebr. 68107, 5524 So. 32nd Street, 731-8577
PARMA, OHIO 44134, 5432 State Road, 749-3033
PITTSBURGH, Pa. 15222, 246 Third Avenue, GR 1-3712
ROCHESTER, N. Y. 14621, 683 Hudson Avenue, BA 5-5923
NEW YORK, N. Y. 10003, 101 First Avenue, OR 4-3930
SAN FRANCISCO, Cal. 94122, 1236 — 9th Ave., LO 4-7981
SEATTLE, Wash. 98103, 1512 N. 39th Street, ME 3-1853
SOUTH RIVER, N. J. 08882, 168 Whitehead Ave., 257-2113
WORCESTER, Mass. 01604, 82 Harrison Street, 798-3347
TRENTON, N. J. 08611, 730 Liberty Street LY 9-9162
VINELAND, N. J. 08360, Parish Hall, West Landis Ave., 691-8423

JOURNEYMEN TOOLROOM AND MAINTENANCE MACHINISTS

Good starting pay, good benefits, steady work.

Openings on all 3 shifts.

GENERAL ELECTRIC COMPANY

APPLY AT

CLEVELAND WELD'S PLANT

1133 EAST 152 STREET

OR CALL 266-4279

FOR APPOINTMENT

An Equal Opportunity Employer

(81-87)

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Naturally SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai. 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

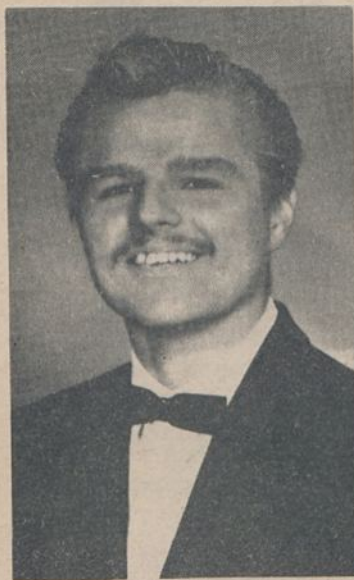
936 East 185th Street
531-7770

Abiturientai

Štai dalis abiturientų, kurie bus pristatyti Clevelando visuomenei spalio 25 d. Alcazar viešbutyje įvyks- tančiame rudens baliuje.

• Daina Marija Maurukaitė, baigė Elyria katalikų gimnaziją, studijuoja griežtuosius mokslus, Lorain Community College.

• Leonas Balys, baigė Cathedral Latin gimnaziją, atlieka karinę prievolę aviacijos mokykloje Texas.

• Elena Apantytė, baigė Richard Heights gimnaziją, studijuoja John Carroll Universitete.

• Rimantas Čičys, baigė gimnaziją Mentor, studijuoja Cleveland State universitete.

• Abiturientų baliuje spalio 25 d. dalyvaus iš Clevelando ir apylinkių 28 abiturientai. Taip pat pasižadėjo dalyvauti iš Columbus, Detroito, Pittsburgho ir Rochesterio. Plačiau apie balių žiūrėkit skelbime.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

EGLĖ GIEDRAITYTĖ — PENKIAKOVOS ČEMPIONĖ

Eglė Giedraitytė, Clevelando LSK Žaibo lengvatlė, laimėjo pirmą vietą 1969 m. Lake Erie A.A.U. Distrikto Moterų Penkiakovos Pirmenybėse, š. m. spalio 11 d. Clevelande, surinkusi 3408 taškus. Jos paskirų rungčių pasekmės buvo: 80 m. kliūtinis — 13,2 sek. (735 t.), rutulys (4 kg) — 8,26 m (27'-1 1/4") (578 t.), šuolis į aukštį — 1,37 m. (4'-6") (685 t.), šuolis į tolį — 4,91 m. (16'-1 1/4") (729 t.) ir 200 m. bėgimas — 28,1 sek. (681 t.). Ši pasekmė yra ir naujas š. Amerikos lietuvių moterų penkiakovos rekordas. Senasis priklausė Vilijai Mockutei (Žaibas) 3119 t., pasiektas 1963 m. E. Giedraitytės šuolio į tolį pasekmė atliekant penkiakovą. 4,91 m. (16'-1 1/4") yra taipogi naujas š. A. lietuvių rekordas mergaičių B (14-15 m.) klasėje. Senasis rekordas priklausė Mildai Jokūbaitytei (Žaibas) 15'-10" (4,82 m.) pasiektas 1964 m.

Šiose penkiakovos pirmenybėse antrą vietą užėmė Dianne Hughes (Warren T. C. su 3239 t. ir trečią — Paulette James (Cleveland D. R.) su 3191 t.

Apie Eglės Giedraitytės laimėjimą parašė ir Clevelando dienraštis The Plain Dealer.

Iš lietuvių šiose varžybose dar dalyvavo žaibietės Rita Čyvaitė užėmusi 5-tą vietą su 3112 t. ir K. Vaivadaite — 6-tą vietą su 3098 t., taipogi gerai pasirodžiusios.

Tenka pasveikinti E. Giedraitytę su šiuo lietuvių tams ne kasdien pasitaikančiu laimėjimu ir kartu pasiūlyti gražių mūsų sportininkų lietuviškų spalvų reprezentavimu. (sv)

PADEKA

Dr. D. Degesiui, už sėkmingą operaciją ir gydymą Polyclinic ligoninėje, nuoširdžiai dėkoju.

Br. Bernotas

Voldemaras ir Apolonia Šenbergai, gyveną Clevelande, spalio 5 d. giminių ir artimųjų būrelyje atšventė 40 metų savo vedybinio gyvenimo sukaktį. Jų dukrė Marytė ir žentas Ignas Janavičiai pas save Akrono, Ohio, surengė paminėjimą. Nuotraukoje vaišėse dalyvavę svečiai su sukaktuvininkais. Sėdi iš kairės: E. Janavičienė, M. Janavičienė, Voldemaras ir Apolonia Šenbergai, J. Šenbergas, I. Janavičius ir B. Rekus. V. Bacevičiaus nuotrauka

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkit mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE CLEVELAND, OHIO 44114 TELEF. 621-6036

1969 M. SPALIO 25 D., 7:30 VAL. VAK., ALCAZAR VIEŠBUTYJE
(SURREY IR DERBYSHIRE KAMPAS, NETOLI CEDAR HILL)

RUDENS BALIUS su Lietuvių Abiturientų pristatymu

ir nuotaikinga menine programa, dalyvaujant solistei **Irenai Grigaliūnaitei**, pianistui **Ritui Babickui** ir dramos stud. **Gražinai Brazaitytei**.

Šokiams gros populiarusis "SUKTINIS", vad. J. Pažemio. Bilietus iš anksto iki spalio 22 d. prašome įsigyti atskirai arba stalais po 8 ar 10 asmenų pas Dalią Orantaitę, tel. 944-7438, Joną Sandargą, tel. 237-7589, arba dr. A. Butkų, tel. 932-9944.

Ohio lietuviai nuoširdžiai kviečiami savo dalyvavimu pagerbti šimet Brandos Atestatus gavusį jaunimą, ir paremti naujai įsisteigusios LB Ohio Apygardos Jaunimo Sekcijos pirmąjį viešą pasirodymą. Pelnas, jeigu jo būtų, skiriamas Jaunimo Sekcijos užplanuotiems darbams vykdyti.

LB OHIO APYGARDOS JAUNIMO SEKCIJA

GRANDINĖLĖ ISVYKSTA

Šį šeštadienį, spalio 18 d., 6 val. ryto iš Clevelando Philadelphia link pajuda autobusas, nešinas 50 jaunų žmonių. Pradžioje mieguisti, vėliau garsesni Grandinėlės šokėjai ir muzikantai važiuoja 1000 mylių, kad vakare, 8 val. Town Hall scenoje atliktų Philadelphia miesto lietuviškų sceninių šokių koncertą. Šio amžiaus jaunimui tai nėra menkas uždavinys, ne eilinis savi tarp savų pasirodymas. Tikėjimės, kad laimingi grįš, palikę dideliame mieste dalelę savos jaunystės, žiupsnį veik ir mūsų visų lietuviškos nuotaikos.

BALFO VEIKLA

Rugsėjo 28 d. įvyko Balfio Clevelando skyriaus visuotinis susirinkimas.

Susirinkusieji prašė valdybą pasilikti sekantiems metams. Valdybos išdėstymui V. Akelaičiui atsisakius valdybos pasilikti, valdyba buvo išrinkta, papildant dviem nariais.

Tą pačią dieną valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiais: pirm. E. Stepas, pirm. pavaduotojas F. Eidimtas, vicepirm. sekr. A. Puškorijūtė, išd. O. Jokūbaitienė, išd. padėjęs A. Buknys, vicepirm. jaunimo reikalams J. Dunduras, vicepirm. ryšiams su organizacijomis V. Čyvas, vicepirm. soc. reikalams L. Keženis.

Aukų rinkimo vokus pradėdamas š. m. spalio 15 d. ir tęsis iki lapkričio 15 d.

MUZIKA ALFONSO MIKULSKIO PAGERBIMAS

Muz. A. Mikulskio 60 metų amž. sukaktis neišskiriama iš mūsų su Čiurlionio ansamblio gyvenimu, kurio vadovavimui ir egzistavimui jis yra atidavęs puse išgyvento savo amžiaus ir taip pat šiais metais suka 20 metų kaip sukaktuvininkas su Čiurlionio ansambliu įsikūrę Clevelande.

Čiurlionio ansamblio savo tradicinį metinį koncertą skiria savo ilgamečiui, nepailstamam vadovui — muz. Alfonsui Mikulskiui jo 60 metų amž. sukačiai pagerbti.

Šiai sukačiai atžymėti Clevelando lietuvių organizacijos su Čiurlionio ansambliu, š. m. lapkričio 15 d. šv. Jurgio parapijos salėje rengia koncertą-balių.

Pagerbimui Rengti Komitetas

• L. V. S. Ramovė Clevelando skyrius spalio 19 d. šv. Jurgio parapijos mokyklos salėje 11:30, tuoj po Mišių, šaukia narių susirinkimą. Bus aptarti svarbūs skyriaus reikalai.

WANTED
UPHOLSTERERS
STEADY WORK IN VOLUME SHOP.
EXPERIENCED ONLY.
TOP WAGES.
CROWN INTERIORS
5300 EUCLID
431-8448 (79-82)

DIE CASTING OPERATORS

1st & 2nd Shifts

Liberal company paid benefits.

APPLY IN PERSON OR CALL

481-3050

SUPERIOR DIE CASTING CORP.

1001 London Rd.

(79-89)

Praeitą sekmadienį įvykęs Tėvynės Garsų radijo programos 20 metų sukakties minėjimas — banketas, pripildė šv. Jurgio parapijos salę svečiais. Po meninės programos, kurią išpildė solistės J. Krištolaitytė-Daugėlienė ir A. Stempužienė, akompanuojant muz. D. Lapinskui, ir V. Nasvytytės deklamavimo, buvo pristatyti svečiai ir padėkota programos įsteigėjams bei rėmėjams. Nuotraukoje Tėvynės Garsų programos įsteigėjai po 20 metų. Stovi iš kairės: Jaunutis Nasvytis, Alfonsas Mikulskis, Juozas Stempužis ir Povilas Šukys. Nuotraukoje trūksta Balio Augino, negalėjusio dalyvauti bankete.

Tėvynės Garsų programos vedėjas J. Stempužis su programos bendradarbe M. Lenkauskiene piauza sukaktuvinį tortą bankete. Kairėje sėdi Ralph J. Perk, kandidatuojas į Clevelando burmistrus.

Tėvynės Garsų programos vedėjas su menininkais, išpildžiusiais programą sukaktuviniam bankete. Stovi iš kairės: muz. D. Lapinskas, programos vedėjas J. Stempužis, sol. J. Krištolaitytė-Daugėlienė ir sol. A. Stempužienė. J. Carlos nuotraukos

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

CHICAGO

• **ALT S-gos** Chicagos skyriaus visuotinis narių susirinkimas įvyks spalio 26 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Don Varno Porto salėje, 6816 So. Western Ave.

Visi skyriaus nariai ir bičiuliai maloniai kviečiami gausiai dalyvauti.

• **Chicago Lietuvių Operos** tradicinis balius įvyks lapkričio 15 d. Personality Lodge 4740 So. Cicero. Rezervuoti stalus pas Stefaniją Lažauskienę telef. 582-9391.

Vieta nauja, graži ir patogi. Stalai — 10 asmenų.

EAST CHICAGO

RUDENS LAPŲ VAKARAS

Po pavasario linksmybių ir vasaros poilsio atėjo gerasis dėdė ruduo, nešinas kupinus maišus gėrybių ir džiaugsmo. Šiuo džiaugsmu pasidalinti su visais plieninio miesto ir jo apylinkių gyventojais ryžosi vietinis tautinės sąjungos skyrius.

Spalio 25 d., šeštadienį, lietuvių parapijos salėje, 3903 Fir St., East Chicago, Ind., ruošiamas rudens lapų vakaras-balius. Programoje numatyta jaunųjų talentų pasirodymas, šilta vakarienė ir šokiai, grojant geram orkestrui.

Visi vietos ir apylinkių gyventojai maloniai kviečiami šiame pobūvyje dalyvauti ir linksmai praleisti vakarą.

Skyriaus Valdyba

ROCHESTER

• **Dail. Alfonso Dargio** tapybos darbų paroda nuo spalio 18 d. iki lapkričio 7 d. rengiama Atelier 164 galerijoje, 164 Clinton Ave., Rochesteryje, N. Y. Parodos atidarymas bus spalio 18 d. nuo 7 iki 10 val. vak. Galerija atidara kasdien nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 11 val. ryto iki 5 val. p. p.

ATITAISYMAS

Praeitame Dirvos nr. p. Kubiliūnų ir p. Meilų užuojautose Elenos Kučiūnienės giminėms, renkant padaryta korektūros klaida. Vietoj "Elenai Kučiūnienei - Dičiūtei" turėjo būti "Elenai Kučiūnienei - Vyčiūtei". Dėl klaidos atsiprašome.

LOS ANGELES

BIRUTIEČIŲ VEIKLA

Los Angeles birutietės Tautos šventės — rugsėjo mėn. 8 d. proga patiekė losangeliečiams per liet. radijo valandėlę gražų montažą — "Vytauto vainikavimas", kuris, daugumos klausytojų, buvo labai teigiamai bei šiltai priimtas. "Reikia džiaugtis, kad birutietės sugrįžė iš kitokio žanro veiklą", išsireiškė ne vienas losangelietis. Tai nuopelnas š. m. veikliosios valdybos, kurios sumanumu ir praėjus pavasario balius atnešė į birutiečių kasą nemažą sumą pinigų, iš kurių pasiūsta į užjūrius visokių gėrybių, kenčiantiems mūsų tautiečiams Sibire bei pavergtoje tėvynėje.

Tolimesniame savo veiklos plane, L.D.K. "Birutės" D-ja, L. A. skyrius yra užsiąngavęs suruošti madų parodą gruodžio 14 dieną (sekmadienį), Šv. Kazimiero parapijos salėje. (vm)

BOSTON

MINĖS SUKAKTĮ

Seniausia lietuviška radijo programa Naujoje Anglijoje, vadovaujama Stepono ir Valentinos Minkų, minės savo 36 metų sukaktuves su metine talentų popiete ir gražuolės "Miss Lithuania of N. E." balium 1970 m. kovo 15 d., 4 val. p. p. South Bostono Lietuvių Piliečių Klube, trečiame aukšte.

Rengėjai prašo tą dieną nerengti kito parengimo ir kviečia minėti šio radijo programos 36 metų sukaktuves su programos vedėjais, prieteliais ir rėmėjais.

IESKOMI

MARTYNO ANDRIAUS GARIJONIO IPĖDINIAMS

Prieš ketveris metus Baltimorėje pasimirė Martynas Andrius Garijonis, Amerikoje žinomas kaip Martin Andrews Garionis, kilęs iš Čepukų kaimo, į J.A.V.-bes atvykęs 1910 metais. Velionis paliko šiek tiek turto, kuris turėtų tekėti jo ipėdiniams.

Patys ipėdiniai arba apie juos žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New York: Consulate General of Lithuania, 41 West 82 St., New York, N. Y. 10024.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

A. A.

ELENAI KUČIŪNIENEI-VYČIŪTEI

mirus, jos vyrą muziką prof. ALEKSANDRĄ KUČIŪNĄ, sūnų JURGĮ su šeima, velionės seseris ir visą jų šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Grazina ir Vytautas Meilai

A. A.

ELENAI KUČIŪNIENEI-VYČIŪTEI

mirus, velionės sesutę mielą poniją EMILIJĄ GRUODIENĘ ir visą šeimą nuoširdžiai užjaučiame

Juozas, Anelė, Ramunė
Kubiliūnai

ANDRIUS KUPREVIČIUS VENEZUELOJE

Pietų Amerikos lietuvių daugiau ar mažiau stokoja iškilėsių dvainės srities darbuotojų. Ypač šis trūkumas skaudžiai juntamas mažesnėse bendruomenėse. Užtat pasaulinės lietuvių bendruomenės vadovybės ar atskirų tautiečių iš JAV pastangos padėti P. Amerikos lietuviams jungti, suartinti tautiečius, ugdyti tautinį susipratimą, puoselėti savo tėvų religiją, lietuvišką kultūrą, meilę savo tėvų žemei yra labai sveikintinos ir užgirtinos. Nesvarbu ar šios pastangos pasireiškia per religijos, kultūros, sporto ar kitos srities atstovus, svarbu, kad savo apsilankymu iškilėsių mūsų bendruomenės reprezentantai įneša į P. Amerikos lietuvių bendruomenę naujos dvasinės šilumos, naujo ryžto savo tautos reikalams.

Tokios šventinės nuotaikos, pasididžiavimo mūsų kultūra ir jos kultūrininkais, naujų užsimojimų lietuviško darbo dirvonuose, atnešė į Venezuelos lietuvių tarpą savo viešėjimu ir pianino recitaliu virtuozas Andrius Kuprevičius. Kiekvieną Š. Amerikos lietuvių ambasadorių ar

tai būtų vysk. Brizgys (jis vietos lietuvių jau aplankė bent 3 kartus ir vėl sekančių metų pradžioje Venezueloje lankysis), lietuvių krepšininkai, ar meno trio — solistė A. Stempuzienė, komp. Lapinskas ir akt. Barauskas, vietos lietuvių buvo sutikti su dideliu džiaugsmu. Lygiai ir Andrius Kuprevičius viešėjęs sostinėje Caracase 3 dienas buvo gražiai sutiktas ir savo asmenybe, kaip žmogus ir kaip artistas, paliko gražų, nepamirštamą įspūdį.

Muzikinis Andriaus Kuprevičiaus pasirodymas — piano recitalis įvyko š. m. spalio 3 d. Caracas Ateneo salėje. Kad palengvinti koncerto rengimo našą buvo paprašyta Venezuelos Nacionalinis Institutas kultūros ir gražųjų menų reikalams — INCIBA — šį koncertą pagloboti. Iš jų buvo gauta nemokamai salė, koncertas buvo plačiai spaudoje pagarsintas. Į koncertą gausiai susirinko ne tik Caracas lietuviai, bet ir iš tolimesnių Venezuelos miestų — Maracay, Valencija, Barquisimeto. Apsčiai mairėsi kaimynų latvių ir estų, nemaža venezue-

liečių, jų tarpe ne tik eilinių geros muzikos mėgėjų, bet ir spaudos atstovų — muzikos kritikų, fotografų. Koncertas klausytojų buvo sekamas su dideliu susidomėjimu ir koncertistas po kiekvieno atlikto kūrinio buvo palydėtas karštais plojimais. Programoje buvo Ravelio, Chopino, Gaidelio, Švedo, Ginastera, Faure, Debussy kūriniai. Publika išprašė dar papildomai ir bisą. Šis pirmas Venezueloje A. Kuprevičiaus recitalis paliko, ypač vietos lietuviams, ilgą laiką gražių įspūdžių ir atsiminimų.

Spauda — pats didysis Venezuelos dienraštis einąs oficiozo pareigas "El Nacional", savo muzikos kritiko Chacon Hernandez Lopez (pats geriausias Venezuelos kritikas) straipsniu mūsų pianistą įvertino labai gerai. Padėdamas straipsniui stambiomis raidėmis antgalvė — "Andrius Kuprevičius Ateneo salėje", tuo pačiu pabrėžė pianistą kaip žinomą pasaulinio masto asmenybę. Kritikas toliau rašo: — "Čia turime veteraną pianistą, savininką geros technikos, su laisvumu ir polėkiu reikavimų kelyje. Skaidraus "tocco" ir tikslumu abiejose rankose, pianistas kuris paprastu žvilgsniu parodo savo pajėgumą išpildyti, pirštų aiškūs judesiai leidžia mums spręsti recitalistą esant su dideliu patyrimu, gabų menininką, su ilgame te koncertų trajektorija. Kuprevičius yra stiprus pianistas išsukiausias pianino skambėjimą su virtuoza galia...

Išvardinęs visą eilę techninių skambinimo laimėjimų, kaip pedaly gabų naudojimą, rankų kaitaliojimą, "staccato" prezicinį girdėjimą ir kt. kritikas pabaigai pastebi, kad artistas neišryškinęs kai kurių kūrinių romantiškumo, poetiškumo. Įdomią pastabą kritikas padaro dėl mūsų autorių Gaidelio ir Švedo kūrinių — kompozitorių kūriniuose aiškiai jaučiamas impresionizmo pėdsakas, tačiau trūksta šiems kūriniams tautinių žymių...

Panašiai pasisakė ir antras pagal didumą Caracas dienraštis "El Universal" (5.10.69). Baigdamas savo straipsnį autorius dar pastebi "kad iš kitos pusės, reikiama tiesą pasakyti, buvo nepatogu ir trukdantių — fotografų, filmuotojų užpuolimas, kuris tęsėsi per ilgai, bemaž didesnę pusę pirmosios kon-

certo dalies. Užpuolimas, kurio auka buvo tiek koncertistas, tiek klausytojai.

Šalia šių pastabų reikėtų dar pridurti, kad salėje buvo nepaprastai karšta ir per atvirus langus į salę veržėsi nuolatinis išorės triukšmas, todėl, be abejo, šita "realybė" veikė ir į atliekamų kūrinių, kaip kritikai pamini, romantiškumą, jausmingumą, poetiškumą".

Po koncerto gražus tautiečių būrelis drauge su brangiuoju svečiu pavakarieniavo. Buvo pasidalinta išpūdžiais, padėkota jam už apsilankymą Venezueloje ir gražų koncertą ir paprašyta vėl kai tik sąlygos leis Venezuelos lietuvių aplankyti.

Kitą dieną svečias palidimas inž. Venckaus ir Dr. A. Vabalos aplankė Caracaso gražiausias vietas, pasikelta įkalno Avila viršūnę iškurs svečias atsiminimui padarė daug nuotraukų.

Atsisveikinant mielijam svečiui buvo įteikta graži dovanėlė ir spalio 4 d. naktį išlydėtas p.p. Hermanavičius ir Dr. Vabalos Andrius Kuprevičius išskrido savo koncertų tęsti į Braziliją, Argentiną ir Urugvajų.

Venezuelos lietuvių bendruomenė ilgai minės šį Andriaus Kuprevičiaus apsilankymą ir palieka giliai dėkinga tiek koncertantui, tiek visiems vienu ar kitu būdu prisidėjusiems prie šio koncerto rengimo. Ypatinga padėka tenka bendruomenės centro valdybai, kurios priešakyje ilgus metus stovi nepailstamas, su kūnu ir dūšia pasiaukojantis lietuviškiems reikalams jos pirmininkas inž. Vladas Venckus.

Andrius Kuprevičius visą viešnagės Venezueloje laiką buvo apsisotęs pas p.p. Hermanavičius. Ponios Hermanavičienės rūpesčiu buvo išrūpinta Caracaso Ateneo salė ir iš Venezuelos kultūros instituto šiam koncertui ruošti visokeriopa parama. Giliausia padėka už šias pastangas.

(av)

HELP WANTED MALE

MEAT PACKAGING and PROCESSING POSITIONS AVAILABLE
APPLY AT:
PESCHKE SAUSAGE CO.

800 CONANT

DETROIT, MICH.

Hours: 8 A.M. to 2 P.M.

(77-86)

STEEL WAREHOUSE HELP

TRAINEES

also

EXPERIENCED

BURNERS

SAW OPERATORS

SHEARMEN

CRANEMEN

STOCKMEN

Call Mr. Kula (313) 874-3311

RYERSON STEEL

1600 E. EUCLID

(Between Clay & Holbrook)

Detroit, Mich.

An Equal Opportunity Employer

(81-87)

WOODWORKING

Moulder Operator

Must be able to set up and operate machine, grind knives, etc.

SYL ROBERTS, MILL SUPT.

BIG FOUR LUMBER CO.

700 Granger Rd., Cleveland, O.

(77-83)

Dail. Juozo Bagdona tapybos kūrinių paroda įvyks Philadelphijoje Šv. Andriejaus parapijos salėje, 1913 Wallace St. š. m. lapkričio 1 ir 2 d. Paroda atidaroma šeštadienį, lapkričio 1 d. 6 val. vak. Sekmadienį lapkr. 2 d. paroda bus atidaryta nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Parodą rengia ALT S-gos Rytų Apygardos valdyba. Nuotraukoje J. Bagdona kūriny, kuris bus išstatytas parodoje.